

купівлі-продажу протягом 60 днів з дня продажу здійснено капітальний ремонт дев'ятиповерхового корпусу на суму 50,0 тис. грн., збережена чисельність працівників та кількість робочих місць, профіль діяльності ВАТ, створено безпечні та нешкідливі умови праці, здійснюються заходи з охорони навколишнього середовища тощо.

В ході приватизації ряд НДІ та НВО перетворено на відкриті акціонерні товариства. На жаль, при проведенні оцінки майна для формування статутних фондів таких товариств неодноразово спостерігалось суттєве завищення вартості інтелектуальної власності, яка і склала значну частину статутних капіталів таких ВАТ. Прикладом такого підходу може бути ВАТ **“ВЕЛТ”**. Результатом такої оцінки на сьогодні є практична неможливість продажу належних державі пакетів акцій подібних товариств.

Крім цього, численні НДІ, розташовані як в місті Києві, так і в інших великих містах України, сьогодні є об'єктом різноманітних дій зацікавлених осіб, спрямованих на тіньові заходи з їх приватизації. Як правило, це пояснюється наявністю у цих ВАТ великих приміщень, розташованих в центральних районах населених пунктів. А враховуючи те, що сьогодні нематеріальні активи таких ВАТ, які були корпоративізовані в середині 90-х років, майже знецінені та застарілі, виробнича база НДІ згорнута та не приносить цим товариствам прибутку, такі товариства за деякими виключеннями характеризуються ознаками критичної та надкритичної неплатоспроможності та, відповідно, можуть змінити власника через процедуру банкрутства. При застосуванні такої методики “позабюджетної” приватизації виникає небезпека перепрофілювання діяльності НДІ, фактичної їх ліквідації.

Такі тенденції можуть суттєво вплинути на розвиток науки в державі та нанести збитків економіці та безпеці держави, економічний розвиток якої прямо залежить від наукових розробок в області передових технологій виробництва.

Ще однією з проблем, що виникають в ході приватизації та управління належними державі пакетами акцій таких ВАТ, є формування за їх рахунок статутних фондів державних акціонерних та холдингових компаній. Як правило, недбале управління з боку керівництва холдингових компаній призводить до остаточного економічного занепаду таких ВАТ.

У цьому випадку ефективним може стати вилучення таких пакетів із статутних фондів холдингів та ряд заходів з підвищення ефективності управління ними з боку держави. Прикладом такого підходу може стати ВАТ **“Український науково-дослідний інститут паперу”** (“УкрНДІП”), належний державі пакет акцій якого вилучено із статутного фонду ДАХК **“УКРПАППРОМ”**.

2.4.3 Виконання Державної програми приватизації на 2000-2002 роки регіональними відділеннями Фонду

Центральний апарат Фонду особливу увагу приділяє координації роботи регіональних відділень Фонду.

Завдання регіональним відділенням по обсягах приватизації, надходженню коштів від приватизації, оренди, дивідендів встановлюються наказами Фонду.

З метою оперативного вирішення проблемних питань, що виникають в процесі роботи, та стосуються компетенції та напрямків роботи підвідомчих структурних підрозділів заступниками Голови Фонду регулярно проводяться виробничі наради з керівниками регіональних відділень Фонду. За підсумками нарад розробляються відповідні рішення та доручення.

Регіональними відділеннями Фонду у 2003 році виконано значний обсяг роботи щодо приватизації об'єктів та забезпечення надходження коштів від приватизації державного майна до Державного бюджету України.

У 2003 році за участю регіональних відділень державну форму власності змінили 1529 об'єктів – 97,45 % усіх роздержавлених за рік, в тому числі 989 об'єктів **групи А (додаток 1)**.

Фондом було затверджено Перелік об'єктів **груп В та Г**, які підлягали підготовці до продажу в 2003 році (накази Фонду від 13.03.03 № 412 та від 18.11.03 № 2054).

Завдання з підготовки до продажу об'єктів **груп В, Г**, виконано в усіх областях на 100 % (**35 об'єктів**).

Згідно з наказом Фонду від 25.11.03 № 2101 та інструктивним листом Фонду від 24.12.03 № 10-28-16414 Фондом майна Автономної Республіки Крим, регіональними відділеннями Фонду продано у 2003 році **417 об'єктів незавершеного будівництва** (група Д) державної та комунальної форм власності (99,5 % від усіх роздержавлених за рік). Виконання річного плану склало 104,25 %. Цей показник найвищий у Житомирській (86 об'єктів), Київській і Луганській (по 32), Донецькій (28), Львівській (23), Чернігівській (21), Харківській (20), Вінницькій (19) областях та Автономній Республіці Крим (19).

Регіональними відділеннями роздержавлено **10 об'єктів групи Е** державної форми власності (наказ Фонду від 21.01.02 № 87 з доповненнями).

Регіональні відділення забезпечили продаж **109 об'єктів групи Ж** (97,3 % від усіх роздержавлених за рік). Найкращі показники в Одеській (11 об'єктів), Запорізькій, Львівській та Харківській (по 10 об'єктів) областях.

Надходження коштів від приватизації державного майна до Державного бюджету

Фонд, враховуючи пропозиції регіональних відділень, які сформовані за результатами аналізу виробничо-технічного та фінансово-господарського стану об'єктів права державної власності, що підготовлені та заплановані до

продажу, встановлює своїми наказами завдання регіональним відділенням щодо суми очікуваних надходжень коштів.

Відслідковуючи результати роботи регіональних відділень по забезпеченню надходження коштів, Фонд протягом поточного року коригував завдання регіональним відділенням щодо обсягів надходження коштів.

Фондом затверджено переліки об'єктів груп В, Г, які підлягають підготовці до продажу в 2003 році (наказ від 22.01.03 № 93 із змінами та доповненнями). Завдання регіональним відділенням визначено наказами по забезпеченню надходження коштів від приватизації та по обсягах приватизації об'єктів груп Е (від 22.01.03 наказ № 94) і Д (від 09.07.03 наказ № 1190).

У 2003 році від приватизації об'єктів державної власності регіональними відділеннями **забезпечено надходження 236,14 млн. грн.**, у тому числі від продажу об'єктів на фондових біржах надійшло 45,73 млн. грн.; на спеціалізованих аукціонах за гроші – 4,97 млн. грн.

Найбільше коштів надійшло від продажу об'єктів державної форми власності регіональними відділеннями Фонду по Донецькій, Одеській, Харківській, Запорізькій, Дніпропетровській, Львівській, Луганській, Миколаївській, Хмельницькій областях та по м. Києву.

Найменше коштів надійшло від продажу майна у Тернопільській та Чернівецькій областях.

Відчуження об'єктів комунальної власності

Протягом звітного періоду регіональними відділеннями та місцевими органами приватизації за угодами з органами місцевого самоврядування **роздержавлено 4827 об'єктів комунальної власності (додаток 3), отримано 141,3 млн. грн. і перераховано до відповідних місцевих бюджетів 141,5 млн. грн.**

У 2002 році від приватизації комунального майна було отримано 209,3 млн. грн., перераховано до відповідних місцевих бюджетів 208,8 млн. грн.

У 2003 році роздержавлено **4691** об'єкт групи А комунальної форми власності. Найкращих показників досягнуто у Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Миколаївській Одеській, Тернопільській, Харківській, Чернівецькій областях, м. Києві та Автономній Республіці Крим (від 112 до 692 об'єктів).

За 2003 рік роздержавлено об'єктів комунальної власності групи В, Г – **2**, групи Д – **75**, групи Е – **21**, групи Ж – **38**.

Таким чином, зважаючи на все вищевикладене, **слід відмітити значний вклад регіональних відділень у виконання завдань діючої Державної програми приватизації на 2000-2002 роки, надходження коштів від приватизації державного майна до Державного бюджету та поповнення місцевих бюджетів за рахунок перерахування коштів від відчуження комунального майна.**

2.5 Фінансові результати приватизації

Згідно з **Законом України “Про Державний бюджет України на 2003 рік”** до Державного бюджету від приватизації державного майна передбачено надходження коштів у сумі **2152,79 млн. грн.**, в тому числі від приватизації об’єктів незавершеного будівництва, що споруджувалися відповідно до Чорнобильської будівельної програми, – **500 тис. грн.**, від продажу акцій ВАТ за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України для ліквідації наслідків аварії на очисних спорудах міста Харкова – **35 млн. грн.**

До загального фонду Державного бюджету було заплановано направити **2003,77 млн. грн.**

Протягом 2003 року від продажу державного майна та надходжень, безпосередньо пов’язаних з процесом приватизації та кредитування підприємств, **надійшло 2175,1 млн. грн.**, в тому числі від продажу об’єктів незавершеного будівництва групи Д, що споруджувалися відповідно до Чорнобильської будівельної програми, – **886,8 тис. грн.** та від продажу акцій ВАТ за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України для ліквідації наслідків аварії на очисних спорудах міста Харкова – **42,7 млн. грн.**

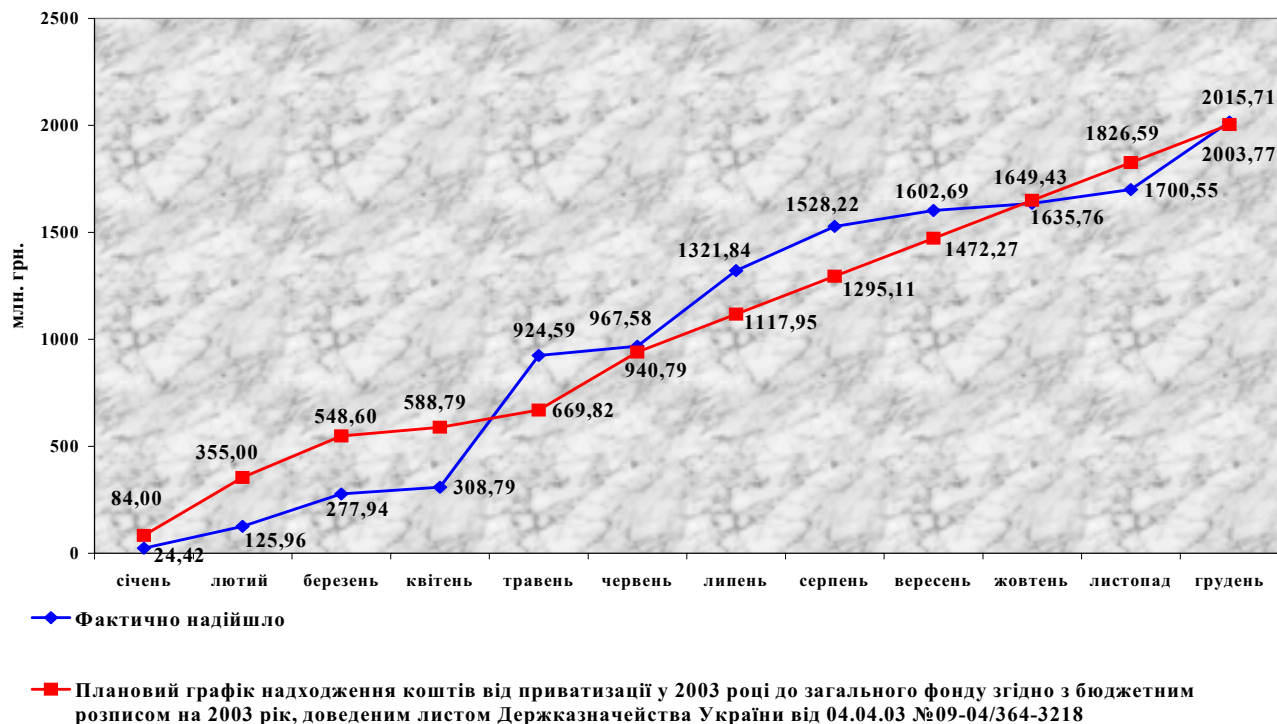
Довідка про надходження та використання коштів одержаних від приватизації державного майна за 2003 рік наведена у додатку **20**.

До загального фонду **Державного бюджету** за звітний період **перераховано 2015,7 млн. грн.**, які були використані на потреби Державного бюджету. Це становить майже **101 %** річного планового завдання.

Графік встановленого планового завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до загального фонду Державного бюджету України на 2003 рік та фактичне його виконання протягом звітного періоду наведено на **рисунку 6**.

Рисунок 6

Графік надходження коштів від приватизації до загального фонду державного бюджету у 2003 році

У 2002 році від приватизації державного майна надійшло 606,6 млн. грн., до загального фонду було **перераховано 576,1 млн. грн.** Планове річне завдання 2002 року було виконано лише на **18,2 %**.

За весь період приватизації до Державного бюджету від роздержавлення майна надійшло більше 8 млрд. грн., в тому числі за час діючої Державної програми приватизації (за 2000-2003 роки) – більше **6,8 млрд. грн.**, тобто майже **85 %** загальної кількості коштів, які надійшли до Державного бюджету від приватизації.

Протягом звітної періоду від продажу пакету 51 % акцій СП “УМС” надійшло **729,17 млн. грн.**, в тому числі у травні за 25 % 400 млн. грн. і у липні за 26 % 329,17 млн. грн. Це складає **33,5 %** від всіх коштів, які надійшли від приватизації державного майна протягом 2003 року.

Регіональні відділення забезпечили надходження **236,14 млн. грн.**

Із загального обсягу отриманих Фондом коштів від продажу державного майна за звітний період перераховано (додаток 19):

- на фінансування загального фонду Державного бюджету **2015,71 млн. грн.**;
- до спеціального фонду Державного бюджету **157,55 млн. грн.**, у тому числі на:
 - ліквідацію наслідків аварії на очисних спорудах м. Харкова **32,03 млн. грн.**;
 - державні капітальні вкладення на пускових об’єктах

- Чорнобильської будівельної програми **0,81 млн. грн.**;
- здійснення заходів щодо реалізації Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні **50,00 млн. грн.**;
 - заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна **74,71 млн. грн.**

В таблиці 9 представлені фактичні джерела надходження коштів, найбільш вагомими з яких є:

- кошти від продажу пакетів акцій ВАТ на конкурсах (1004,26 млн. грн. – 46,2 % від загального обсягу);
- кошти від продажу пакетів акцій ВАТ на ФБ та ПФТС (201,05 млн. грн. – 9,2 % від загального обсягу);
- кошти від продажу пакету 51 % акцій СП “УМС” (729,17 млн. грн. – 33,5 % від загального обсягу).

Таблиця 9

Фактичне надходження коштів від приватизації об'єктів державної власності по видам продажу за 2003 рік.

№ п/п	Види продажу	Надходження коштів, млн. грн.	% від загального обсягу надходження
1.	Продаж за конкурсом пакетів акцій ВАТ (груп А, В, Г, Ж)	1004,26	46,17
2.	Продаж часток (паїв, акцій) – група Е, що належить державі в підприємствах зі змішаною формою власності	46,24	2,13
3.	Пільговий продаж акцій ВАТ	3,24	0,15
4.	Продаж об'єктів незавершеного будівництва	22,96	1,06
5.	Продаж пакетів акцій ВАТ на ФБ та ПФТС	201,05	9,24
6.	Продаж пакетів акцій ВАТ на САГК	6,13	0,28
7.	Продаж пакетів акцій ВАТ на регіональних аукціонах за грошові кошти	20,19	0,93
8.	Викуп	120,29	5,53
9.	Від продажу пакету 51 % акцій СП “УМС”	729,17	33,52
10.	Інші види надходження	21,57	0,99
	Всього:	2175,10	100

Довідка про надходження та використання коштів, спрямованих на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна, за січень-грудень 2003 року наведена у додатку 20.

З метою забезпечення виконання Рішення Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації від 9 жовтня 2003 року “Про результати перевірки використання бюджетних коштів Фондом

державного майна у 2001 та 2002 роках, проведеної ГоловКРУ України на виконання Рішення Комісії від 15 жовтня 2002 року” дана довідка про використання коштів спеціального фонду, спрямованих на заходи, пов’язані з проведенням приватизації державного майна, містить напрямки використання коштів, передбачувані та фактичні обсяги витрат, відсотки в їх співвідношеннях.

Крім того, слід зазначити, що з 2001 року кошти від приватизації державного майна у повному обсязі зараховуються до державного бюджету України і плануються, обліковуються та витрачаються за кодами економічної класифікації видатків відповідно до Бюджетного Кодексу України (стаття 22), Закону України “Про Державний бюджет України”, та постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 “Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ” та інших нормативно-правових актів стосовно коштів державного бюджету України.

У 2003 році при підготовці об’єктів до приватизації не передбачалось залучення радників. Планувалося лише повернення коштів, запозичених у 2002 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2002 року № 194-р. Тому при формуванні бюджетного запиту до проекту Державного бюджету України на 2003 рік видатки, відповідно до нормативу по напрямку “оплата послуг радників (уповноважених осіб) при підготовці до продажу пакетів акцій на конкурсах, відкритих торгах (тендерах)” (46,2 %), були перерозподілені між іншими статтями витрат, що дозволяється п.126 чинної Державної програми приватизації на 2000-2002 роки.

Після прийняття Закону України “Про Державний бюджет України на 2003 рік” Міністерство фінансів України затвердило Фонду річний розпис асигнувань в розрізі кодів економічної класифікації видатків з урахуванням перерозподілу між статтями витрат, визначених чинною Державною програмою приватизації на 2000-2002 роки.

Протягом 2003 року Фонд здійснював видатки в межах доведеного Міністерством фінансів розпису асигнувань та затвердженого кошторису відповідно до чинного законодавства.

2.6 Діяльність Фонду щодо контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань

Згідно з вимогами статей 7 та 27 Закону України “Про приватизацію державного майна” щодо контролю державними органами приватизації за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна (далі – договорів), постанови Кабінету Міністрів України від 12.09.97 № 1012 “Про порядок контролю за діяльністю підприємств, приватизація яких здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України” та згідно з наказом Фонду від 19.08.98 № 1649 протягом 2003 року проведено перевірки стану виконання покупцями державного майна умов укладених договорів купівлі-продажу.

На обліку органів приватизації знаходиться 9621 договір. З них:

- договорів купівлі-продажу пакетів акцій акціонерних товариств – 1139;
- договорів купівлі-продажу об'єктів малої приватизації – 5788;
- договорів купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва – 2694.

Із загальної кількості зазначених договорів у поточному році підлягало контролю виконання умов 5368 договорів (решта 4253 договори – це договори купівлі-продажу, умови яких вже виконані, внаслідок чого ці договори знято з контролю, та договори, терміни виконання тих чи інших умов за якими наступають у наступні роки).

Протягом 2003 року перевірено стан виконання умов усіх зазначених 5368 договорів. Фактична ж кількість здійснених перевірок по цих договорах склала 6097.

Оскільки термінами виконання значної кількості зобов'язань покупців об'єктів приватизації, особливо щодо чергових етапів внесення інвестицій та інших коштів (а також напрямів їх використання), є останні дні звітного року, остаточні дані щодо фактичного стану їх реалізації будуть одержані при перевірках, що будуть проведені у першому кварталі 2004 року.

За підсумками здійсненого протягом 2003 року контролю можна зробити такі загальні висновки.

Збереглася тенденція до поліпшення загальних показників виконання покупцями взятих зобов'язань. Якщо у 1996 році за результатами перевірок кількість договорів, по яких було виявлено порушення тих чи інших умов, становила 36,6 %, то у 1997 році частка таких договорів вже склала 32,4 %, у 1998 – 26,6, 1999 – 20,8, 2000 – 19,7, 2001 – 17,9, а у 2002 – 16,7 %. У 2003 році частка таких договорів знизилась до 13,7 %.

Від започаткування практики відчуження об'єктів приватизації під зобов'язання його покупців по приведенню їх у стан, який відповідає ринковим умовам діяльності, пройшов значний проміжок часу. Він дає змогу

оцінити ефективність всього комплексу заходів, здійснених новими власниками. Треба зауважити, що оптимальність складу умов продажу цих об'єктів ще потребує об'єктивного аналізу. Однак **поява все більшої кількості виявлених завдяки перевіркам прикладів поліпшення виробничого та фінансового стану приватизованих підприємств свідчить про в цілому позитивні для них наслідки реалізації новими власниками конкурсних умов.** Особливо це стосується результатів інвестування підприємств на виконання умов договорів купівлі-продажу.

Поступово вдалося досягти необхідної дисципліни покупців у питаннях дотримання передбачених договорами напрямів використання внесених коштів. Жодне відхилення від сформульованих заходів або від визначених договором термінів їх виконання не залишається без відповідного реагування з боку органу приватизації. При цьому здійсненню найбільш радикального заходу – розірванню договору – завжди передує спільна з покупцем і підприємством робота, спрямована на пошук можливості вирішення проблеми, що виникла.

Досягнуте поліпшення стану виконання умов договорів є, зокрема, результатом планомірного вдосконалення системи контролю за виконанням умов договорів, яка створювалася в 1995 році. На сьогодні ця система включає спеціалізовані підрозділи у всіх органах приватизації, відпрацьовану законодавчу, методичну і організаційну базу, автоматизовану систему моніторингу стану виконання умов договорів та застосування санкцій за виявлені порушення у кожному без винятку випадку, підвищення кваліфікації фахівців, систему проведення перевірок, аналізу і узагальнення їх результатів, звітності та інформування вищих державних органів. Загальна сума штрафів та пені, стягнутих органами приватизації з недисциплінованих покупців за цей час, склала 9 298,672 тис. грн. та 144,3 тис. дол. США, що вже є вагомим внеском до Державного бюджету. **Починаючи з 2000 року впорядковано роботу органів приватизації, здійснювану ними у разі необхідності розірвання договорів і повернення об'єктів у державну власність для подальшого їх продажу,** як таку, що сприяє пошуку саме ефективного власника для конкретного об'єкта приватизації. Останніми роками також належним чином організовано роботу у двох важливих напрямках, що є необхідними складовими забезпечення реалізації умов договорів. Це – вирішення питань подальшого відчуження об'єктів приватизації їх власниками в період чинності умов купівлі-продажу та коригування заходів, передбачених умовами договорів купівлі – продажу в процесі їх реалізації залежно від тих чи інших об'єктивних факторів, що виникають в процесі діяльності підприємств.

Таким чином, **на основі позитивної характеристики досягнутих показників виконання умов договорів можна стверджувати про правильну спрямованість і належну ефективність здійснюваних органами приватизації організаційних та інших заходів щодо вдосконалення контролю.**

Як завжди, коротко охарактеризуємо стан виконання покупцями об'єктів приватизації найбільш типових умов договорів і загальний стан справ по договорах купівлі – продажу окремих груп об'єктів приватизації.

Порушення покупцями об'єктів приватизації взятих зобов'язань у звітному році зафіксовано по 836 договорах, що становить 13,7 % від перевірених. За це з них (згідно з судовими рішеннями за поданням органів приватизації) було стягнуто штрафів, пені та неустойок на загальну суму 693,2 тис. грн.

Найбільша кількість порушень тих чи інших умов договорів виявлена регіональними відділеннями Фонду по Житомирській (67 договорів), Чернігівській (59), Запорізькій (50), Сумській (40) областях та Фондом майна АР Крим (67).

Стан виконання найбільш типових умов договорів є таким.

Значна частина порушень, як і раніше, стосується **порядку розрахунків за придбані об'єкти приватизації**. Протягом 2003 року це порушення встановлено за 202 договорами (3,31 % перевірених договорів за рік). Такі порушення умов договорів загалом фіксувалися 24 Регіональними відділеннями.

Недотримання порядку термінів **державної реєстрації нової форми власності** на придбані покупцями об'єкти приватизації виявлено загалом по 118 договорах (1,94 % від перевірених за рік договорів). Недисциплінованість покупців у цій частині виявлена Чернігівським (30 договорів), Харківським (28), Полтавським (21) та іншими Регіональними відділеннями.

Факти невиконання зобов'язань щодо **збереження профілю діяльності** приватизованих об'єктів протягом року виявлено за 11 договорами. Їх порушення, наприклад, допущене ВАТ “Укргермет”, у місті Харкові (покупці – ТОВ “Інтермет” та АТ “Цветмет”), яке не здійснює основну діяльність з металургійної переробки брухту кольорових та чорних металів. Унаслідок цього на підприємстві не збережені досягнуті на момент приватизації обсяги виробництва. В Одеській області покупцем державного майна ТОВ “Транссан Термінал компанії” не виконується вимога щодо використання за призначенням об'єкта соціально-культурної сфери, а саме – частини нежилих будівель та споруд. Таке ж порушення допущене ТОВ “Пролісок” – покупцем магазину № 4 “Продовольчі товари” в місті Лебедин (Сумська область).

На контролі органів приватизації знаходиться 569 договорів (10,5 % загальної кількості договорів), які містять умову щодо збереження кількості робочих місць, і 239 (4,4 % загальної кількості) – щодо створення нових робочих місць. Протягом 2003 року стан виконання зазначених умов було проконтрольовано за всіма вказаними договорами. Невиконання зобов'язань щодо **збереження кількості робочих місць** виявлене за 3 договорами (0,5 % від кількості договорів, що містять таку умову, або 0,06 % загальної кількості договорів на контролі). Це, наприклад, незавершене будівництво

тролейбусного депо (Рівенська область), ВАТ “Хустська маслориббаза” і ВАТ “Мукачівське АТП” (Закарпатська область). За двома першими договорами Регіональними відділеннями Фонду здійснюється робота щодо їх розірвання та повернення об’єктів приватизації у державну власність. За останнім – покупцю нарахований штраф на суму 3261,96 грн.

Порушень умов договорів щодо **створення нових робочих місць** не виявлено. За одним з договорів, а саме за договором купівлі-продажу цілісного майнового комплексу заводу “Колер” (м. Рогатин, Івано-Франківська область) виявлено виконання зобов’язання покупця стосовно додаткового працевлаштування 120 чоловік у неповному обсязі. Фактично працевлаштовані 66 чоловік.

Прикладами створення нових робочих місць внаслідок належного виконання новими власниками взятих зобов’язань (та понад них) є такі:

- на ВАТ “Український НДІ кабельної продукції” (Запорізька область) освоєння нових видів продукції дало змогу створити 28 додаткових робочих місць. У цій же області на ВАТ “УНДІ СЕ “Перетворювач” створено 9 нових робочих місць, на ВАТ “Благовіщенське ХПП” – 11.
- в Автономній Республіці Крим під час перевірок було зафіксовано створення загалом 1145 нових робочих місць (у тому числі 631 – сезонних). Це має місце за договором купівлі-продажу цілісного майнового комплексу дитячого оздоровчого табору ім. Терлецького (місто Форос, 90 робочих місць), а також за договором купівлі-продажу цілісного майнового комплексу їдальні № 40 (м. Алупка, 20 робочих місць) та на інших об’єктах.
- в Одеській області на ВАТ “Краб” покупцем пакета акцій – малим підприємством “ТОР” понад взяті зобов’язання зберегти 25 робочих місць створено 12 нових. У цій же області покупцем пакета акцій ВАТ “Південгідроспецбуд” – товариством з обмеженою відповідальністю “Тартус” також понад зобов’язання зберегти 88 існуючих робочих місць створено 34 додаткових.

Мають місце також приклади створення нових робочих місць у місті Києві. Тут під час перевірок, здійснених у III кварталі 2003 року, зафіксовано створення 81 нового робочого місця.

Серед перерахованих груп договорів купівлі-продажу різних об’єктів приватизації найбільша кількість порушень умов зафіксована за договорами купівлі-продажу **об’єктів незавершеного будівництва**. На сьогодні невиконання їх умов органами приватизації виявлено по 312 договорах (11,6 % загальної кількості договорів цієї групи). У повному обсязі виконано умови за 606 договорами (22,5 %). Неналежне виконання умов має місце по 128 договорах (4,6 %). Термін виконання умов не настав по 1648 договорах (61,2 %).

Найбільше договорів купівлі-продажу об’єктів незавершеного будівництва обліковується і контролюється Регіональними відділеннями Фонду по Харківській (196), Львівській (188), Житомирській (237),

Дніпропетровській (160) областях і Фондом майна АР Крим (144). Більшість перевірок виконання умов договорів купівлі-продажу цих об'єктів здійснено у звітному році саме цими відділеннями.

Найбільша кількість договорів – 5788 стосується купівлі-продажу **об'єктів малої приватизації**. З них на сьогодні умови у повному обсязі виконано по 2922 договорах (50,5 % від загальної кількості цих договорів). Невиконання умов виявлено по 151 договору (2,6 %). Неналежне виконання умов має місце по 90 договорах (1,6 %). Термін виконання умов не настав по 2625 договорах (45,4 %).

Стан виконання умов договорів купівлі-продажу **пакетів акцій** на сьогодні є таким. **На обліку органів приватизації знаходиться 1139 договорів купівлі-продажу пакетів акцій** відкритих акціонерних товариств. За результатами здійсненої перевірки повне і своєчасне виконання умов відмічено по 810 договорах (71,1 % їх загальної кількості). Неналежне виконання умов, тобто відставання від передбачених договорами термінів, допущено покупцями по 8 договорах (0,7 %). Невиконання умов зафіксовано по 96 договорах (8,4 %). По 225 договорах (19,8 %) терміни виконання умов не закінчилися.

Серед вищезазначеної кількості договорів купівлі-продажу пакетів акцій 291 стосується підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. Стан виконання їх умов такий: умови виконано по 181 договору (62,2 % загальної кількості цих договорів); по 93 договорах (32 %) кінцеві терміни внесення інвестицій не настали; по 13 договорах (4,5 %) зафіксовано невиконання умов; по 4 договорах (1,4 %) виявлено виконання умов з простроченням договірних термінів.

Як і завжди, в процесі перевірок протягом року особливу увагу було приділено питанням реалізації покупцями об'єктів приватизації взятих **інвестиційних зобов'язань та інших зобов'язань, виражених у грошовій формі.**

Такі зобов'язання містять 815 договорів купівлі-продажу пакетів акцій (у тому числі стратегічно важливих підприємств – 215), 363 договори купівлі-продажу об'єктів малої приватизації і 43 – об'єкти незавершеного будівництва.

Загалом зазначеними договорами передбачено внесення до підприємств протягом 1995-2012 років **інвестицій та інших коштів на загальну суму 5147,7 млн. грн., 823,5 млн. дол. США, 3,9 млн. DM і 19,3 млн. євро.** Перевірками, здійсненими у 2003 році, встановлено, що **фактичні надходження** за період з 1995 року до кінця 2003 року **складають 3 710,5 млн. грн., 499,6 млн. дол. США, 2,5 млн. DM та 10,8 млн. євро** (у перерахунку у національну валюту загальний обсяг внесених коштів становить 5286,1 млн. грн.).

За окремими групами договорів з числа зазначених ці цифри розподіляються так.

Договорами купівлі-продажу пакетів акцій відкритих акціонерних товариств передбачено надходження до них у період з 1995 року по 2014 рік

коштів у сумі 4 785,9 млн. грн., 799,46 млн. дол. США, 3,9 млн. DM та 19,3 млн. євро. У тому числі на стратегічно важливі підприємства ці надходження протягом 1995 – 2007 років мають скласти 4 042,5 млн. грн., 690,9 млн. дол. США та 19,3 млн. євро. Фактично за період з 1995 року до цього часу їх надійшло:

- за всіма договорами купівлі-продажу пакетів акцій на суму 3 604,3 млн. грн., 497,32 млн. дол. США, 2,5 млн. DM та 10,8 млн. євро;
- у тому числі за договорами купівлі-продажу пакетів акцій стратегічно важливих підприємств на суму 2 980,2 млн. грн., 392,5 млн. дол. США та 10,8 млн. євро.

Договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва передбачено виконання покупцями тих чи інших зобов'язань, які мають грошове вираження, на загальну суму 244,4 млн. грн. та 23 млн. дол. США. За даними здійснюваного контролю вже внесено 25,5 млн. грн. і 1 млн. дол. США.

За договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації аналогічними зобов'язаннями покупців передбачено внесення інвестицій на загальну суму 117,4 млн. грн. і 1 млн. дол. США. Фактично за вищевказаний період надійшло 80,7 млн. грн. і 1,3 млн. дол. США.

Підвищена увага у звітному році Фондом приділялась контролю за станом виконання умов 15 договорів купівлі-продажу пакетів акцій енергетичних компаній.

Згідно з умовами зазначених договорів протягом 1996-2006 років на розвиток компаній, погашення простроченої кредиторської заборгованості та на поповнення обігових коштів передбачається внести інвестицій на загальну суму 1041 млн. грн. та 13,3 млн. дол. США.

Станом на 10.01.04 інвестицій внесено на суму **311,73 млн. грн. та 13,25 млн. дол. США**. Їх розподілено за такими напрямками:

- на погашення кредиторської заборгованості – 99,98 млн. грн.;
- на поповнення обігових коштів – 46,03 млн. грн.;
- на технічний розвиток підприємств – 164,72 млн. грн. та 12,5 млн. дол. США.;
- на здійснення заходів щодо екології – 1 млн. грн. та 750 тис. дол. США.

Загальні відомості щодо реалізації покупцями умов договорів є такі.

З 9 договорів купівлі-продажу, укладених у 1998 році, умови виконано своєчасно та в повному обсязі по 8 договорах (ДАЕК “Житомиробленерго”, ВАТ “Тернопільобленерго”, ДАЕК “Львівобленерго”, ВАТ “Полтаваобленерго”, ВАТ “Енергопостачальна компанія “Чернігівобленерго”, ВАТ “Сумиобленерго”, ДАЕК “Кіровоградобленерго”, ДАЕК “Прикарпаттяобленерго”). За договором купівлі-продажу пакета акцій ВАТ “Одесаобленерго” зобов'язання виконуються своєчасно, але кінцевий термін інвестування, передбачений договором, ще не настав.

З 6 договорів, які були укладені в другому кварталі 2001 року, по 5 договорах (“ДАЕК “Житомиробленерго”, “Київобленерго”, ДАЕК “Севастопольміськенерго”, ДАЕК “Рівнеобленерго”, “ДАЕК “Кіровоградобленерго”) зобов’язання, передбачені умовами договорів, виконуються вчасно. По 1 договору (ВАТ “ЕК “Херсонобленерго”) зафіксовано невиконання покупцем умов договорів купівлі-продажу. Умовами цього договору передбачено зобов’язання покупця щодо забезпечення погашення заборгованості підприємства на загальну суму 67,54 млн. грн., погашено лише 923,08 тис. грн. Фондом за участю інших міністерств і відомств ведеться відповідна робота щодо забезпечення виконання покупцем зазначеного зобов’язання.

У всіх виявлених випадках порушення покупцями взятих зобов’язань органами приватизації здійснювалася необхідна претензійно-позовна робота. Зокрема, крім заходів щодо стягнення пені і неустойок у наведених вище обсягах, у разі встановлення фактів невиконання умов договорів, після застосування всіх варіантів досудового врегулювання проблем у напрямку забезпечення реалізації цих умов, забезпечувалися дії з розірвання договорів та повернення об’єктів приватизації у державну власність.

Станом на 01.01.04 у власність держави повернуто 121 об’єкт приватизації (з яких 67 – це пакети акцій, 22 – цілісні майнові комплекси і 32 – об’єкти незавершеного будівництва); ще по 175 договорах претензійно-позовна робота з їх розірвання і повернення об’єктів приватизації у власність держави триває (з них 69 – пакети акцій, 31 – цілісні майнові комплекси та 75 – об’єкти незавершеного будівництва).

З числа повернутих у державну власність об’єктів приватизації повторно продано 55 об’єктів. У тому числі:

- 30 пакетів акцій;
- 14 об’єктів незавершеного будівництва;
- 11 цілісних майнових комплексів.

Загальна сума коштів, одержаних від повторного продажу повернутих об’єктів, склала 53,7 млн. грн. (для порівняння: від першого продажу цих об’єктів було одержано 19 млн. грн.).

Протягом року у матеріалах звітів постійно відмічались приклади **позитивних наслідків для приватизованих підприємств належного виконання покупцями об’єктів приватизації взятих зобов’язань.**

У Вінницькій області ВАТ “Вінницьке СКТБ ОПК” за рахунок внесення покупцем (приватним підприємством “Купава”) інвестиційних зобов’язань здійснено реконструкцію будівлі експериментального цеху в торговий центр, що дозволило створити 282 нових робочих місця.

У Дніпропетровській області на ВАТ “Дніпродзержинський дослідний завод” згідно з умовами договору купівлі-продажу від 16.11.99 № 3060 покупцем – ВАТ “Концерн Стирол” внесені інвестиції у повному обсязі ще у 2000 році та використані на поповнення обігових коштів. На підприємстві збережено профіль діяльності та номенклатуру основних видів продукції.

Обсяги виробництва з моменту приватизації збільшилися з 261,9 тис. грн. у 1999 році до 481,7 тис. грн. до кінця 2002 року, тобто на 83,9 % або в 1,84 раза, а за 11 місяців 2003 року в порівнянні з аналогічним періодом 2002 року цей показник збільшився з 478,8 тис. грн. до 664,7 тис. грн., тобто на 48,1 % або 1,48 раза.

У місті Києві на багатьох приватизованих об'єктах збільшуються обсяги виробництва (послуг). Так, покупцями об'єктів приватизації (інвесторами) лише протягом четвертого кварталу перераховані кошти на технічне переозброєння ВАТ “Укрбудвод” у сумі 211 тис. грн. (загальна кількість інвестицій станом на 24.12.03 становить 1,24 млн. грн.), на погашення заборгованості перед бюджетом та із заробітної плати ВАТ АТП “Атлант” – у сумі 507,8 тис. грн., на погашення кредиторської заборгованості ВАТ “Готельний комплекс “Либідь” – 6,79 млн. грн.

У Миколаївській області на базі відпочинку “Чайка” (покупець – ЗАТ “Нікстром”) кількість відпочиваючих з моменту її приватизації збільшилася на 102 чоловіка. Завдяки цьому середня заробітна плата працюючих зросла у 1,2 раза. В оздоровчому сезоні 2003 року введено в дію новий спальний двоповерховий корпус на 6 кімнат. Також у цій області покупцем пакета акцій ВАТ “Чорноморський машинобудівний завод” забезпечено збільшення обсягу виробництва на 55,6 %, проведено модернізацію ділянки з обробки валопроводів, середня заробітна плата працюючих зросла на 23 %.

У Закарпатській області покупцем пакета акцій ВАТ “Закарпатавтотранс” здійснюється реконструкція виробничих приміщень, автовокзалів та автостанцій у місті Мукачеві, забезпечено досягнення прибутку в сумі 49,3 тис. грн. (проти збитків у сумі 44,2 тис. грн., наявних на момент приватизації), середню заробітну плату персоналу підвищено у 1,2 раза.

В Автономній Республіці Крим покупцем пакета акцій ВАТ “Криммолоко” (м. Сімферополь) забезпечено збільшення обсягів виробництва майже втричі, створено 35 робочих місць. Покупцем пакета акцій ВАТ ТОК “Судак” (м. Судак) забезпечено збільшення обсягів виробництва більше ніж на 1 млн. грн., створено 11 робочих місць. Покупцем пакета акцій ВАТ “Пансіонат “Море”, що знаходиться у місті Алушта забезпечено збільшення обсягів виробництва більше ніж удвічі, створено 188 робочих місць.

Важливими складовими роботи по забезпеченню реалізації умов продажу державного майна в інтересах розвитку підприємств є **контроль за переходом власності на це майно в період дії умов договорів купівлі-продажу**, а також уточнення в обґрунтованих випадках складу заходів, передбачених умовами договорів. Протягом року органами приватизації було розглянуто (і прийнято відповідні рішення) 153 звернення власників придбаних об'єктів приватизації за погодженням їх подальшого відчуження і 229 звернень з пропозиціями щодо уточнення переліку заходів.

Фонду вдалося передбачити вирішення практично всіх нагальних питань через їх нормативно-правове врегулювання у проектах (або вже прийнятих) законодавчо-нормативних документів:

- наказ Фонду від 15.10.03 № 1827 (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 29.10.03 за № 987/8308) “Про затвердження змін до Порядку надання державними органами приватизації згоди на подальше відчуження об’єктів, придбаних покупцями державного майна за договорами купівлі-продажу”;
- керівництво із заповнення бази даних ПС “Інвестиційні зобов’язання-2000” на СУБД INFORMIX (версія 2002.1 від 15.01.03);
- проект наказу Фонду “Про внесення змін до Порядку здійснення державними органами приватизації контролю за виконання умов договорів купівлі-продажу державного майна”, затвердженого наказом Фонду від 19.08.98 № 1649.

Усі пропозиції з питань законодавчого забезпечення реалізації та контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу знайшли відображення у законопроектах “Про внесення змін до Закону України “Про приватизацію державного майна” та “Про Державну програму приватизації на 2003-2006 роки”, які підтриманих Урядом.

Послідовне вдосконалення нормативно-правового забезпечення роботи, про яку йдеться, надало більші можливості не тільки у частині жорсткого застосування санкцій до недисциплінованих покупців державного майна. Наслідком цього стала також практика більш тісного співробітництва сторін договору купівлі-продажу за участю підприємства з метою забезпечення реалізації всього комплексу умов зазначеного договору. Покупці самі стали частіше звертатися до органів приватизації з метою попередження проблем.

У 2003 році були зроблені додаткові кроки із забезпечення необхідної прозорості в діяльності органів приватизації в частині контролю за реалізацією умов договорів. Так, наприклад, протягом другого півріччя перевірки виконання умов всіх договорів купівлі-продажу пакетів акцій підприємств гірничо-металургійного комплексу здійснювались спільно з представниками профспілки працівників цього комплексу. Центральний Комітет цієї профспілки результатами такої роботи задоволений. Це у свою чергу сприяло зростанню довіри до об’єктивності, обґрунтованості і достатності дій органів приватизації у цьому напрямку.

Звітний рік ще раз підтвердив високий рівень уваги з боку Адміністрації Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Генпрокуратури до якості здійснюваного контролю за виконанням умов договорів, його ефективності, докладності інформації про цю роботу. Про це свідчить значна кількість запитів від зазначених установ до Фонду на

інформацію та відповідні матеріали як загального характеру, так на ті, що стосуються окремих випадків. Крім того, питання “Про стан виконання покупцями інвестиційних та інших зобов’язань, що виникли у процесі приватизації” розглядалося на засіданнях Кабінету Міністрів України у квітні та травні 2003 року. У червні минулого року питання “Про реалізацію та контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна” було заслухане на засіданні колегії Фонду. В обговоренні брали участь керівники Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, представники Кабінету Міністрів України.

2.7 Законодавче забезпечення реформування відносин власності

Слід зазначити про те, що чинне законодавство не зазнало істотних змін.

Протягом 2003 року так і не були прийняті Закони України “Про Державну програму приватизації” та “про Фонд державного майна України”. Разом з тим Фондом підготовлені та Кабінетом Міністрів України внесені на розгляд до Верховної Ради України нові редакції проектів Законів України “Про Фонд державного майна України” та “Про Державну програму приватизації”. В проекті Закону України “Про Державну програму приватизації” включено Державну програму приватизації на 2004-2006 роки.

Проте окремі прийняті у 2003 році закони суттєво впливають на подальший розвиток процесів приватизації у 2004 та наступних роках.

Насамперед, це стосується Господарського та Цивільного кодексів, а також Закону України “Про Державний бюджет України на 2004 рік”.

Так, набрання чинності зазначеними вище кодексами поставлено наступні проблемні питання:

- застосування норм законів, що визначають особливості приватизації для окремих об’єктів або груп об’єктів (Закон України “Про особливості приватизації об’єктів незавершеного будівництва”, Закон України “Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі”, Закон України “Про особливості приватизації підприємств, що належать до сфери управління Міністерства оборони України”, Закон України “Про особливості приватизації відкритого акціонерного товариства “Укртелеком”), оскільки жоден з наведених вище законів не відповідає вимогам пункту 6 статті 146 Господарського кодексу України, згідно з якими законом можуть бути визначені особливості приватизації майна державних підприємств в окремих галузях народного господарства;
- безоплатної передачі державного майна (акцій) при приватизації радгоспів, а також інших підприємств і організацій АПК, відповідно до Закону України “Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі” від 10 липня 1996 року № 290/96, оскільки стаття 146 Господарського кодексу України не визначає такого способу відчуження державного майна у процесі провадження приватизаційних процедур;
- державної реєстрації суб’єктів господарювання. Відповідно до статті 89 Цивільного кодексу України юридична особа підлягає реєстрації у порядку, встановленому законом. Оскільки, Закон України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців” від 15.05.03, № 755-IV набирає чинності лише з 1 липня 2004 року, а Господарським кодексом України скасовується дія Закону України “Про підприємства в Україні”, в тому числі в частині, яка регулює державну реєстрацію суб’єктів

господарювання;

- державної реєстрації переходу права власності на нерухоме майно. Статтею 182 Цивільного кодексу України передбачено, що порядок такої реєстрації встановлюється законом. Однак до цього часу не набрав чинності закон, що регулює зазначене питання;
- приватизації об'єктів, про які не зазначено у статті 146 Господарського кодексу України. Зокрема, це стосується індивідуально визначеного майна, майна що належить Автономній Республіці Крим тощо.

З метою розв'язання цих проблем Кабінетом Міністрів України внесено до Верховної Ради України проекти Законів України:

- “Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Цивільного кодексу України” (проекти № 4224 від 03.10.03). Цей законопроект містить пропозиції Фонду щодо приведення у відповідність до Цивільного кодексу Законів України “Про приватизацію майна”, “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)” тощо;
- “Про внесення змін до Господарського кодексу України” (проект № 4445 від 27.11.03), що за пропозиціями Фонду передбачає внесення змін до статті 146 та інших статей Господарського кодексу, що стосуються питань приватизації.

Закон України “Про Державний бюджет України на 2004 рік ” містить завдання з надходження коштів від приватизації до Державного бюджету у поточному році. Водночас, цим Законом скасовується пільговий режим оподаткування операцій з приватизації, що існував до цього року. В результаті цього встановлена, зокрема, вимога щодо сплати податку на додану вартість при проведенні безоплатної передачі акцій (майна) відповідно до Закону України “Про особливості приватизації майна в АПК”, чим, фактично, заблоковано приватизацію майна в цьому секторі економіки.

Для вирішення цієї проблеми Фонд ініціював внесення відповідних змін до Закону України “Про державний бюджет України на 2004 рік” при підготовці проекту Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про Державний бюджет України на 2004 рік” (законопроект № 4000-1 від 22.10.03).

Однак Президентом України було накладено вето на прийнятий Верховною Радою України Закон. Тому проблема, пов'язана з оподаткуванням операцій з безоплатної приватизації майна (акцій) залишається неврегульованою.

Також протягом 2003 року було прийнято 3 Закони України, якими були внесені незначні зміни до Переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, затвердженого Законом України “Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” № 847-XIV від 07.07.99. Зокрема, цими Законами включено до цього переліку 4 підприємства та жодного об'єкта не виключено. Тим самим, протягом 2003

року не вдалося скоротити перелік об'єктів, заборонених до приватизації, чим поставлено під загрозу виконання Указу Президента України від 19.03.02 № 267 щодо законодавчого забезпечення збільшення матеріальної бази для проведення масштабної приватизації державного майна у наступні роки.

2.8 Виявлення, запобігання та усунення порушень чинного законодавства. Захист державних інтересів у судах

Фонд на виконання пункту 164 чинної на сьогодні Державної програми приватизації на 2000-2002 роки разом із залученими правоохоронними і контролюючими органами та з метою контролю проводить планові комплексні перевірки регіональних відділень та представництв Фонду стосовно дотримання законності у сфері приватизації.

Крім цього, Фонд бере участь у роботі міжвідомчих та урядових комісій, проводить роботу за дорученнями центральних органів влади та правоохоронних органів в режимі швидкого реагування, в т.ч. з виїздом на місце.

Під час перевірок аналізуються питання щодо відповідності нормам чинного законодавства:

- проведення конкурсного продажу державних пакетів акцій в процесі приватизації;
- проведення оцінки об'єктів приватизації;
- управління майном, яке не ввійшло до статутних фондів господарських товариств;
- діяльність щодо забезпечення обігу цінних паперів в процесі приватизації;
- контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу;
- претензійно-позовна робота;
- фінансово-господарська діяльність регіональних відділень та інші питання.

У 2003 році проведено планові комплексні перевірки діяльності регіональних відділень Фонду по Тернопільській та Дніпропетровській областях, представництв Фонду в містах Донецьк, Горлівка, Слов'янськ та Умань.

У зв'язку зі зверненням Генеральної прокуратури України від 19.09.03 № 07/1/2-38 р. вих. робоча група фахівців Фонду взяла участь у роботі комісії Генеральної прокуратури України з комплексної перевірки діяльності Фонду майна АР Крим. Довідку за результатами роботи направлено Голові Фонду майна АР Крим для вжиття заходів щодо усунення недоліків та порушень, встановлених у ході перевірки (лист від 20.10.03 № 10-26-13129).

На виконання доручення Президента України від 2 грудня 2003 року № 1-1/1584 та відповідно до Розпорядження секретаря Ради національної безпеки і оборони України про перевірку фінансово-господарської діяльності підприємств каменедобувної промисловості в Житомирській області було створено міжвідомчу робочу групу та проведено перевірку підприємств каменедобувної промисловості Малинського району Житомирської області. За результатами перевірки складено довідку та надано до Ради національної безпеки і оборони України.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 22.11.03 № 75320 відповідно до звернення народного депутата України Кармазіна Ю.А. від 19.11.03 № 974 Фондом створено міжвідомчу робочу групу, яка з виїздом до м. Ізмаїл провела перевірку ефективності збереження та використання державного майна заводу “Еталон”. Матеріали перевірки направлено до Кабінету Міністрів України, народному депутату України Кармазіну Ю.А., а також до Генеральної прокуратури України, МВС України, СБУ, ДПА України та ГоловКРУ (лист від 11.02.04 № 10-26-1756).

На виконання доручень Кабінету Міністрів України від 17.11.03 до № 973-ск/47 та від 17.11.03 № 2479 Фондом створено міжвідомчу робочу групу, яка з виїздом на місце провела перевірку ефективності використання державної власності в процесі діяльності СП “Інтерсплав”. Довідку про перевірку з висновками та пропозиціями направлено до Кабінету Міністрів України (лист від 15.01.04 № 10-26-367).

За результатами перевірок представництвами Фонду розроблено заходи щодо усунення встановлених недоліків та недопущення їх в майбутньому.

Для підготовки та проведення засідань робочої групи, створеної відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.10.02 № 605-р, а також згідно з затвердженим планом заходів **Фондом створено робочу групу по здійсненню перевірок нежитлових будинків та приміщень у м. Києві, що належать до державної власності, стосовно ефективності використання їх міністерствами, відомствами та іншими центральними органами виконавчої влади.**

Перевірки проводяться згідно з планом-графіком. Матеріали передаються на засідання робочої групи.

Відповідно до доручення Кабінету Міністрів України від 29.12.02 № 19153/11 щодо здійснення контролю за ефективністю використання нежитлових приміщень у м. Києві, які належать до державної власності, а також матеріалів перевірки правомірності відчуження приміщень із відання Міністерства аграрної політики України та підвідомчих підприємств, установ та організацій **Фондом створено міжвідомчу комісію з перевірки із залученням фахівців Фонду, ГоловКРУ та Київської міської державної адміністрації (наказ Фонду від 30.01.03 № 138). Матеріали перевірок опрацьовуються.**

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 12.03.03 № 14494 до доручення Президента України від 06.02.03 № 1-1/252 щодо здійснення контролю за додержанням вимог законодавства у процесі відчуження державної власності підприємств медичної галузі підготовлено наказ Фонду від 26.03.03 № 493, яким **доручено регіональним відділенням та Фонду майна Автономної Республіки Крим перевірити, згідно з наданим переліком, відчуження підприємств медичної галузі відповідно до обласного підпорядкування. Фондом здійснено аналіз та узагальнення результатів перевірки та підготовлено відповідну інформацію до Кабінету Міністрів України (листи Фонду від 20.05.03 № 10-26-6321 та від 12.06.03**

№ 10-26-7428).

За результатами контрольно-ревізійної роботи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.02 № 685 “Про здійснення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади внутрішнього фінансового контролю”, **надано щоквартальну звітність ГоловокРУ (форма № 11-ревізія) і узагальнену інформацію про виявлені факти порушень фінансової дисципліни та вжиті заходи щодо їх усунення.**

Протягом 2003 року Фондом отримано і розглянуто 778 звернень громадян України, на які було підготовлено і надано вичерпні відповіді та обґрунтовані роз’яснення в межах повноважень Фонду щодо порушених громадянами питань. Найбільш актуальні питання, які порушуються у зверненнях громадян, це скарги щодо захисту прав акціонерів, господарської діяльності акціонерних товариств і роботи реєстраторів, вкладення та повернення приватизаційних майнових і компенсаційних сертифікатів, вартості акцій та їх розподіл між акціонерами товариства після приватизації, приватизації нежитлових приміщень, передачі гуртожитків, які перебувають на балансах господарських товариств, у комунальну власність, а також стосовно діяльності довірчих товариств. Ця інформація опублікована у другому номері Державного інформаційного бюлетеня про приватизацію за 2004 рік.

Листами від 30.10.03 № 10-26-13644, 27.11.03 № 10-26-14970 та 25.12.03 № 10-26-16468 Фонд надав інформацію до Кабінету Міністрів України щодо відповідей на звернення громадян з актуальних питань соціально-економічного характеру для розміщення на Веб-сторінці Урядового порталу “Уряд і громадськість”.

На особистому прийомі надано роз’яснення та консультації 25 громадянам.

Фонд та його регіональні відділення плідно співпрацюють з правоохоронними органами, залучають їх представників до проведення перевірок стосовно дотримання вимог законодавства під час проведення приватизації підприємств.

Відповідно до статті 18 Закону України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” Фонд як державний орган, який має контрольні повноваження процесу приватизації державного майна в Україні, не стоїть осторонь протидії корупції та організованій злочинності в приватизаційному процесі. Протягом 2003 року направлено інформацію про виявлені порушення до Генеральної прокуратури України по таких об’єктах:

- Український союз об’єднань, підприємств і організацій побутового обслуговування населення (Укрсоюзсервіс) (лист № 10-26-15513 від 08.12.03);
- Протитуберкульозні санаторно-лікувальні заклади АР Крим (лист № 10-26-15839 від 12.12.03).

Протягом 2003 року Фондом здійснювалась претензійно-позовна робота. Були подані позови щодо:

- стягнення заборгованості та пені по договорах купівлі-продажу;
- визнання частково або повністю недійсними договорів купівлі-продажу;
- розриву договорів купівлі-продажу;
- визнання частково недійсними установчих документів товариств.

Аналіз існуючої судової практики з проблемних питань приватизації дає підстави стверджувати, що на сьогодні можна виділити декілька найбільш загальних проблем, пов'язаних як із застосуванням судами законодавства в процесі розгляду справи, так із процесом виконання судових рішень.

Схематично до цих проблем можна віднести такі.

Одним із найпопулярніших на сьогодні методів впливу на приватизаційні процеси є досягнення необхідного для тієї чи іншої структури результату через судові рішення, отримане внаслідок звернення до судів фізичних або юридичних осіб, які не мають прямого та безпосереднього зв'язку з приватизаційними процесами.

Зазначеним шляхом досягаються такі результати, як:

1. Зупинення на невизначений строк процесу проведення розпочатого конкурсу, тендеру.
2. Зупинення виконання умов укладеного договору.
3. Оскарження етапів проведення конкурсу, тендеру.
4. Оскарження результатів конкурсу, тендеру.
5. Спонування Фонду до вчинення будь-яких дій, зокрема:
 - а) визнання того чи іншого претендента учасником конкурсу, тендеру;
 - б) визнання того чи іншого учасника переможцем конкурсу, тендеру;
 - в) зобов'язання укладання договору купівлі-продажу з тим чи іншим учасником і т.д.

При цьому, приймаючи до розгляду такі справи та виносячи рішення на користь зазначених осіб, суди перевищують надані їм повноваження та порушують вимоги як процесуального, так і матеріального права України.

Показовими прикладами можуть бути ситуації, які склались навколо ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”, ВАТ “Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат” та ВАТ “Нафтохімік Прикарпаття”.

Так, неможливість протягом тривалого часу провести загальні збори на ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”, в статутному фонді якого державі належить контрольний пакет акцій (більше 50 %), викликана чисельними судовими заборонами, якими було заблоковано будь-які дії, направлені на реалізацію належних державі корпоративних прав, зокрема:

- рішення Жовтневого районного суду м. Кривий Ріг від 27.08.03, яким зобов'язано ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат” не проводити загальні збори, а ДАК “Укррудпром” не

приймати участі у вказаних загальних зборах та не голосувати з питань, зазначених у порядку денному;

- ухвала Жовтневого районного суду м. Кривий Ріг від 18.08.03, якою зобов'язано ДАК “Укррудпром” не приймати участі у вказаних загальних зборах та не голосувати з питань, зазначених у порядку денному;
- ухвала Кіровського районного суду м. Дніпропетровськ від 19.09.03, якою заборонено акціонерам ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”, в тому числі ДАК “Укррудпром”, брати участь у вказаних загальних зборах та голосувати з питань, зазначених у порядку денному;
- ухвала Самарського районного суду м. Дніпропетровська від 10.10.03, якою заборонено акціонерам ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”, в тому числі ДАК “Укррудпром”, брати участь у вказаних загальних зборах та голосувати з питань, зазначених у порядку денному;
- ухвала Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 13.10.03, якою заборонено акціонерам ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”, в тому числі ДАК “Укррудпром”, брати участь у вказаних загальних зборах та голосувати з питань, зазначених у порядку денному, видавати довіреності на участь у вказаних загальних зборах і т.д.;
- ухвала Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська від 14.10.03, якою заборонено акціонерам ВАТ “Центральний гірничо-збагачувальний комбінат”, в тому числі ДАК “Укррудпром”, брати участь у вказаних загальних зборах та голосувати з питань, зазначених у порядку денному;
- ухвала Дніпровського районного суду м. Києва, якою заборонено проводити засідання Спостережної Ради ДАК “Укррудпром”, приймати участь у загальних зборах, видавати довіреності та голосувати.

Прикладом незаконного розмивання належного державі пакета акцій може бути ситуація, яка склалась навколо ВАТ “Нафтохімік Прикарпаття”, 26 % статутного фонду якого належить державі. Так, 28 травня 2003 року відбулись загальні збори зазначеного товариства, на які безпідставно не був допущений представник Фонду державного майна України. На вказаних загальних зборах було прийнято рішення про збільшення розміру статутного фонду ВАТ “Нафтохімік Прикарпаття” шляхом додаткового випуску акцій існуючої номінальної вартості, незважаючи на обмеження, встановлені п.140 Державної програми приватизації на 2000-2003 роки.

З метою недопущення порушення майнових прав держави Фонд звернувся до господарського суду Івано-Франківської області з позовною заявою про визнання вказаних загальних зборів недійсними.

Незважаючи на чисельні та очевидні порушення діючого законодавства, рішенням Господарського суду Івано-Франківської області Фонду було відмовлено в задоволенні позовних вимог, а вищезазначене рішення загальних зборів визнано таким, що відповідає законодавству.

На сьогодні Фонд оскаржив вказане рішення в апеляційному порядку.

Друга проблема, яка існує на сьогодні, полягає у поширенні такого способу впливу на приватизаційні процеси, як необґрунтоване застосування судами заходів забезпечення позову.

Так, законодавець передбачає, що забезпечення позову допускається на будь-якій стадії справи, якщо невжиття заходів забезпечення може утруднити чи зробити неможливим виконання рішення суду.

На практиці вказана норма трактується досить вільно і застосовується незалежно від того, чи пов'язана вона з процесом майбутнього виконання рішення, чи ні. Крім того, забезпечення позову, яке застосовуються судом, може навіть не мати причинного зв'язку з самим предметом спору.

Крім того, непоодинокими є випадки, коли предметом спору є, наприклад, визнання недійсним того чи іншого акта Фонду або договору купівлі-продажу. При цьому ніяких майнових вимог Позивач не ставить. За загальним правилом визнання недійсними будь-якого акта чи договору не передбачає виконавчого провадження. У той же час судом виноситься ухвала про застосування заходів щодо забезпечення позову, якою Фонду забороняється проводити будь-які дії:

- продовжувати проведення конкурсу,
- підписувати договори купівлі-продажу,
- здійснювати дії по виконанню таких договорів чи по їх перевірці і т.ін.

Слід зазначити, що вказані забезпечувальні заходи свого часу призупинили конкурси, які проводив Фонд, з продажу пакетів акцій таких ВАТ, а саме:

- “Дніпровський металургійний комбінат ім. Дзержинського”;
- “Північний гірничо-збагачувальний комбінат”;
- “Укрхудожпром”;
- “Пансіонат з лікуванням “Донбас” та ін.

Актуальною є також проблема, яка пов'язана із неправомірним допущенням судами негайного виконання рішень.

Так, за загальним правилом рішення місцевого суду набуває чинності після закінчення строку на апеляційне подання (в місячний строк з моменту оголошення). При цьому ст.ст. 217, 218 Цивільного процесуального кодексу України передбачають можливість застосування негайного виконання рішення суду.

Негайне виконання полягає в тому, що рішення, яке не набуло чинності, підлягає виконанню незалежно від того, використовує сторона своє право на подання апеляційної скарги чи ні. При цьому оскарження рішення в апеляційному порядку не зупиняє процесу його виконання.

Зазначена обставина може призвести до того, що у разі скасування в

апеляційному порядку рішення, яке вже виконано (договір укладено, пакет акцій передано у власність), неможливо буде здійснити відміну виконання та повернути передані акції у власність держави.

Крім того, слід зазначити, що статті 217 та 218 Цивільного процесуального кодексу України встановлюють вичерпний перелік рішень, щодо яких допускається негайне виконання. На практиці у більшості випадків вказані підстави не беруться судом до уваги і негайне виконання рішень застосовується необґрунтовано та безпідставно.

Наведені проблеми залишаються найбільш актуальними. Однак, в кожному конкретному випадку існує і багато інших проблем, які також потребують узагальнення та відповідного регулювання.

2.9 Інформаційне забезпечення процесу приватизації

Приватизаційний процес, незважаючи на всі значні позитивні здобутки, на жаль, досі залишається предметом політичних дискусій і тому громадськості іноді надається викривлена інформація про цілі та результати приватизації. Тому протягом 9 місяців 2003 року важливим напрямком діяльності прес-служби Фонду залишалася робота по висвітленню соціального ефекту, який дає приватизація, та формуванню її позитивного іміджу.

Традиційно важливим напрямком діяльності прес-служби Фонду залишається висвітлення позитивних прикладів приватизації та її наслідків.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 25 грудня 2002 року № 357-IV 26 лютого 2003 року пройшли **парламентські слухання “Наслідки і перспективи приватизації в Україні”**.

Фонд взяв активну участь у підготовці та проведенні парламентських слухань.

З метою проведення парламентських слухань на належному рівні відповідно до рішення колегії Фонду від 30 січня 2003 року були підготовлені докладні аналітично-довідкові матеріали по висвітленню підсумків та соціально-економічних наслідків приватизації в Україні.

За підсумками парламентських слухань Верховною Радою України була прийнята Постанова від 22 травня 2003 року № 883-IV “Про Рекомендації парламентських слухань “Наслідки і перспективи приватизації в Україні”

На виконання доручення Прем'єр-міністра України від 5 червня 2003 року № 33374 до Постанови Верховної Ради України від 22 травня 2003 року № 883 Фонд вживає необхідних заходів щодо реалізації Рекомендацій парламентських слухань.

Фонд проаналізував результати діяльності міністерств та відомств-співвиконавців по виконанню Рекомендацій парламентських слухань “Наслідки і перспективи приватизації в Україні”. Результати опрацювання і узагальнення інформації міністерств та відомств надіслані до Кабінету Міністрів України та Спеціальної комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

Прес-службою Фонду з метою забезпечення прозорості процедур продажу стратегічно важливих підприємств, всебічного інформування населення про хід приватизації, зокрема про конкурси з продажу пакетів акцій підприємств, та формування позитивної громадської думки про діяльність органів виконавчої влади залучалися найпопулярніші видання та телепрограми країни, а саме: “Дзеркало тижня”, “Інвестиційна газета”, “Урядовий кур'єр”, “Голос України”, “Деловая Украина”, журнал “Компаньон”, “Українське радіо”, “Українські телевізійні новини”, телепрограми “Економіст” (УТ-1), “Економічний вісник” (КТМ, Київ), “Репортер” (Новий канал), “Факти” (ICTV), інформаційні агенції “Інтерфакс-

Україна”, “Українські новини”, УНІАН, Укрінформ, агенція “Контекст”. Своєчасно і оперативно інформація про хід приватизації надавалася більш ніж трьом десяткам інших телеканалів, журналів, газет, радіопрограм у регіонах України.

Згідно з Указом Президента України від 31.07.2000 № 929/2000 “Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі “Інтернет” та забезпечення широкого доступу до неї в Україні”, постанови Кабінету Міністрів України від 28.08.02 № 1302 “Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади”, а також з метою поширення інформації про хід приватизації в Україні серед потенційних інвесторів та покупців, Фонд постійно на власному (українсько-англійському) сайті (www.srfu.gov.ua) оперативно розміщує свої офіційні видання “Відомості приватизації” та “Державний бюлетень про приватизацію”, що забезпечує своєчасне надходження інформації в усі регіони України та за кордон. На сайті діє рубрика “Новини прес-служби”, де оперативно розміщуються офіційні заяви від імені Фонду, оголошення та результати найважливіших конкурсів, дані про діяльність Фонду. До того ж розсилкою через сайт Фонду близько 400 користувачів отримують новини прес-служби ще до того, як вони з’являться безпосередньо на сайті. На інтернет-сторінці також представлена законодавча база щодо приватизації та інша інформація про приватизацію в Україні, а саме:

- щоквартальні та річні підсумки приватизації,
- оголошення про конкурси та аукціони на об’єкти приватизації тощо.

Для інформування громадськості про зміни, які відбуваються внаслідок приватизації державного майна, Фондом щомісячно та щоквартально публікується в “Державному інформаційному бюлетені про приватизацію” аналітична довідка про хід виконання Державної програми приватизації і ведеться розділ “На питання читачів відповідають фахівці Фонду”.

На сьогодні інформація про приватизацію оприлюднюється у більше ніж 100 регіональних ЗМІ (до цього процесу було активно залучено регіональні відділення Фонду), а також у 12 іноземних виданнях.

Протягом 2003 року Фондом проведено 22 прес-конференції за участю його керівників, на яких розглядалися актуальні проблеми приватизації, а саме: положення проекту нової Державної програми приватизації, хід продажу стратегічних підприємств, проблеми управління державними корпоративними правами, проблеми оцінки майна підприємств та розвитку оціночної діяльності в Україні та інше.

Протягом звітного року було організовано більше 60 інтерв’ю з Головою Фонду та його заступниками провідними засобами масової інформації, зокрема газетами “Київський телеграф”, “Київські відомості”, “Галицькі контракти”, “Факти”, щотижневиком “Дзеркало тижня”, інтернет-агенцією “Контекст”, телеканалами Інтер, СТБ, ICTV, УТ-1 та іншими.

За 2003 рік організовано 3 “круглі столи” з обговорення проекту нової Державної програми приватизації та проблем корпоративного управління, на які було запрошено провідних економістів, політиків, високих посадових осіб

України. Підсумки обговорення зазначених питань були висвітлені провідними засобами масової інформації.

Фонд систематично працює над вирішенням питань, які порушують народні депутати у своїх зверненнях, що стосуються листів громадян, а також робить усе можливе для висвітлення в засобах масової інформації проблемних питань з метою інформування населення та формування позитивної громадської думки про хід реформування власності в державі.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ У 2004 РОЦІ З ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ПРИВАТИЗАЦІЇ НА 2000-2002 РОКИ

Результати діяльності Фонду та його регіональних відділень у 2003 році разом з досягнутими успіхами також засвідчили про поступове накопичення проблем у діяльності державних органів приватизації.

Так, протягом 2003 року спостерігалися такі негативні тенденції процесу приватизації:

- зменшення, починаючи з 1997 року, кількості АТ, які створюються у процесі приватизації. Так, у 2002 році було створено 58 акціонерних товариств, а у 2003 – 23;
- зменшення вартості майна (статутних фондів), що передається на приватизацію. Так, у 2003 році сумарна вартість статутних фондів об'єктів приватизації, які були підготовлені до продажу, без урахування вартості СФ ВАТ “ДХК Павлоградвугілля”, підготовка до продажу якого велась на виконання відповідного Указу Президента, становить 282,25 млн. грн. Це найнижчий показник починаючи з 2000 року, відколи намітилася зазначена тенденція. Разом з тим значну частину цього майна становить майно, яке належить підприємствам АПК і в основному підлягає безоплатній передачі;
- накопичення великої кількості дрібних неліквідних пакетів акцій, які не користуються попитом. Процедура ліквідації таких пакетів акцій, яка була передбачена Державною програмою приватизації на 2000-2002 роки, виявилася недієздатною і, практично, не дала відчутних результатів. Слід розробити стратегію продажу таких пакетів акцій для досягнення 100 % виконання планів розміщення акцій;
- виконання завдань по надходженню коштів від приватизації державного майна до Державного бюджету у 2003 році було досягнуто значною мірою за рахунок продажу 51 % акцій СП “УМС” за 729,17 млн. грн., (33,5 % всіх коштів, які надійшли від приватизації державного майна протягом 2003 року) та невеликої кількості привабливих пакетів акцій, продаж яких здійснював центральний апарат Фонду;
- до процесу приватизації включаються все менш привабливі об'єкти. Можна прогнозувати, що проблема роздержавлення фінансово нестійких підприємств буде актуальною і в майбутньому;
- незважаючи на вживані Фондом заходи щодо формування попиту з боку вітчизняних та іноземних інвесторів на об'єкти приватизації,

значна кількість конкурсів та біржових торгів завершуються безрезультатно. Зміна умов конкурсу та зменшення початкової ціни пакета акцій не змінюють позиції покупців – заяви від них не надходять і конкурс визнається таким, що не відбувся. Незадовільний фінансовий стан підприємств, а також відсутність бізнесової перспективи їх діяльності, – основна причина відсутності попиту на конкурсах;

- для **біржових торгів** характерно те, що попитом не користуються невеликі пакети акцій (менше 25 % статутного фонду) навіть стратегічно важливих підприємств та підприємств-монополістів (група Г). У багатьох випадках відсутність попиту на акції на фондових біржах можна пояснити наслідками масової приватизації, у процесі якої контрольні пакети акцій вже знайшли своїх власників. Вони не бажають витратити кошти на придбання додаткових незначних пакетів акцій. Зазначені пакети акцій не цікавлять і портфельних інвесторів через низьку прибутковість та ліквідність, а також нерозвиненість вторинного фондового ринку;
- за останні роки, спостерігається ситуація, коли певна частина державного майна (найбільш приваблива) дуже часто необґрунтовано передається під юрисдикцію територіальних громад, що призводить до зниження динаміки приватизації. Питання **безоплатної передачі об'єктів групи А** нерідко порушується органами місцевого самоврядування у процесі підготовки цих об'єктів до продажу державними органами приватизації, що призводить до невиправданого затягування процесу приватизації;
- стратегія приватизації, визначена діючою на сьогодні Державною програмою приватизації на 2000-2002 роки потребує докорінного удосконалення для врахування особливостей поточного стану як економіки, так і ситуації з приватизацією.

З огляду на наведене вище та з метою виконання завдань, встановлених перед Фондом та його регіональними відділеннями Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, іншими програмними документами Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України з реалізації державної політики економічного і соціального розвитку України **основними напрямками роботи Фонду на 2004 рік** повинні стати:

- забезпечення надходження коштів до Державного бюджету від приватизації державного майна у сумі не менше **2136,58** млн. грн.;
- підвищення довіри покупців до процесу приватизації, забезпечення відкритості та прозорості приватизації для суспільства та покупців за рахунок удосконалення процедур реформування власності, здійснення ефективної інформаційно-маркетингової роботи;

- здійснення приватизації підприємств з урахуванням їх індивідуальних особливостей, коопераційних, технологічних та міжгалузевих зв'язків, а також ринків збуту;
- досягнення максимальної глибини продажу об'єктів, які знаходяться в процесі приватизації;
- прискорення продажу залишкових пакетів (до 50 %) акцій ВАТ, які підлягають приватизації, способами, що забезпечують максимально швидкий продаж;
- сприяння розвитку фондового ринку шляхом збільшення обсягів продажу акцій ВАТ, в першу чергу привабливих для покупців, на організованих ринках торгівлі цінними паперами;
- запобігання застосуванню незаконних схем позаприватизаційного роздержавлення та вирішення комплексу проблем, що виникають внаслідок поширення практики приватизації поза законодавством з питань приватизації;
- визначення цілей держави, а також її інтересів, які реалізуються шляхом участі в капіталі господарських товариств;
- забезпечення цільового використання коштів спеціального фонду Державного бюджету України на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна, відповідно до затвердженого паспорту бюджетної програми на 2004 рік.

Виконання перерахованих завдань можливо за умови здійснення органами, уповноваженими управляти державним майном, наступних заходів, а саме:

- проведення широкомасштабної підготовки об'єктів державної власності, не заборонених до приватизації, до їх включення у приватизаційний процес відповідно до Указу Президента України № 267 від 19.03.02 "Про організаційні заходи з підготовки об'єктів права державної власності до приватизації";
- розробка та прийняття нормативно-правових актів щодо трансформації відносин власності, систем регулювання та управління особливо важливими виробничо-технічними комплексами, визначення меж державного сектору економіки, насамперед, шляхом прийняття галузевих програм реформування та розвитку базових галузей економіки.

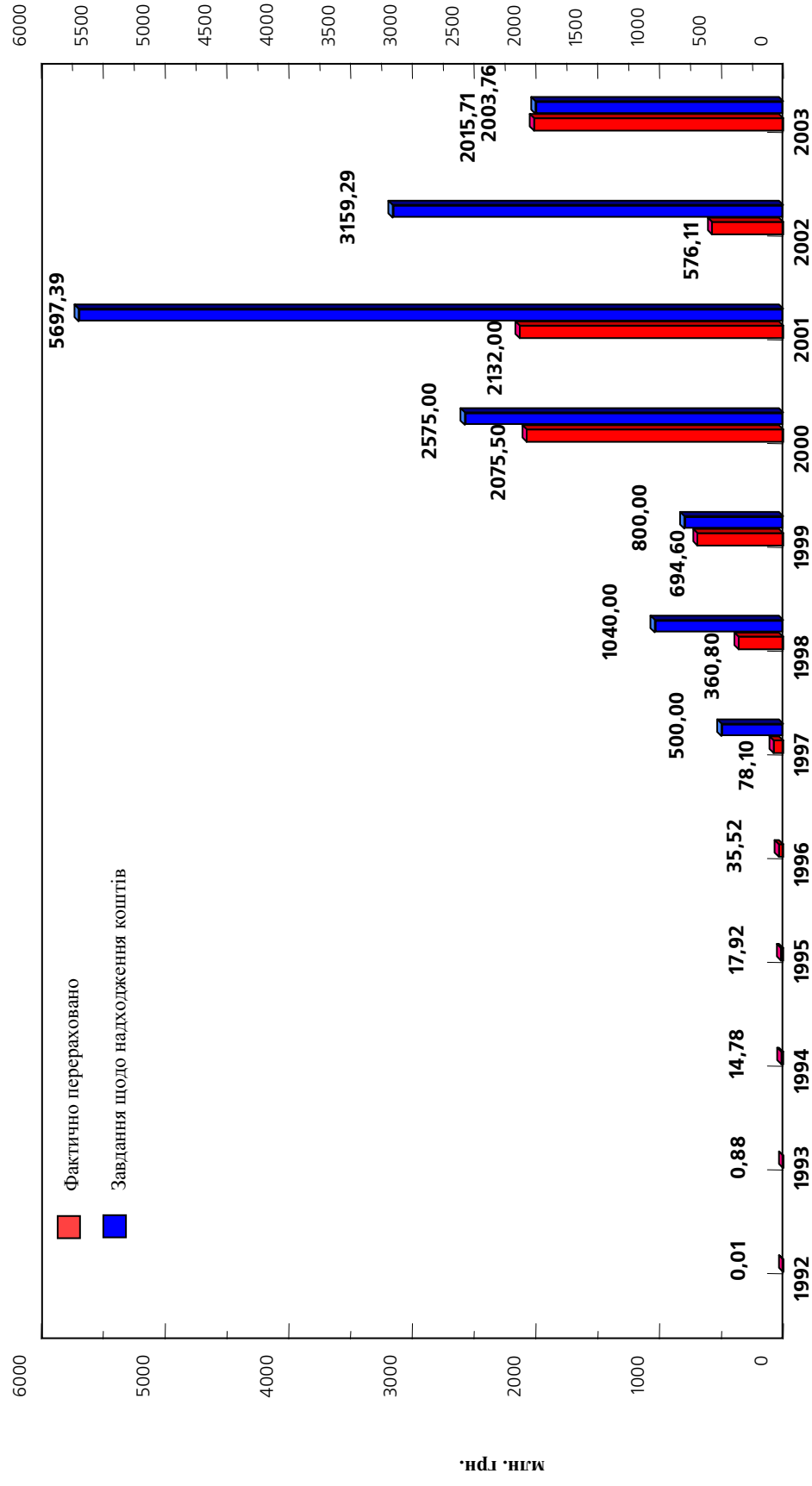
Фонд вважає, що першочерговим повинно стати прийняття рішень щодо приватизації підприємств виходячи з потреби оптимізації державного сектору економіки, збереження за державою можливості впливу на діяльність підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. Що ж до форм та методів такого впливу, то вони мають бути сформульовані на рівні законів, адже саме законність є основним принципом, на якому здійснюється приватизація в Україні. Тому своєчасність правового забезпечення приватизації є запорукою і необхідною підставою для її

ефективного впливу на суспільні процеси.

Найближчим часом необхідно здійснити заходи щодо прийняття законів “Про Державну програму приватизації”, “Про Фонд державного майна України”, “Про управління об’єктами державної власності”, “Про повернення приватизованого майна у державну та комунальну власність”, “Про внесення змін до Закону України “Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації”, “Про акціонерні товариства”, “Про холдингові компанії в Україні”, щодо реструктуризації заборгованості, що виникла внаслідок неповних розрахунків за енергоносії, а також внесення змін до законодавства про цінні папери і фондову біржу, Національну депозитарну систему та ін.

Додаток 2

Динаміка надходження до загального фонду Державного бюджету України коштів від приватизації державного майна за 1992-2003 роки

Додаток 3

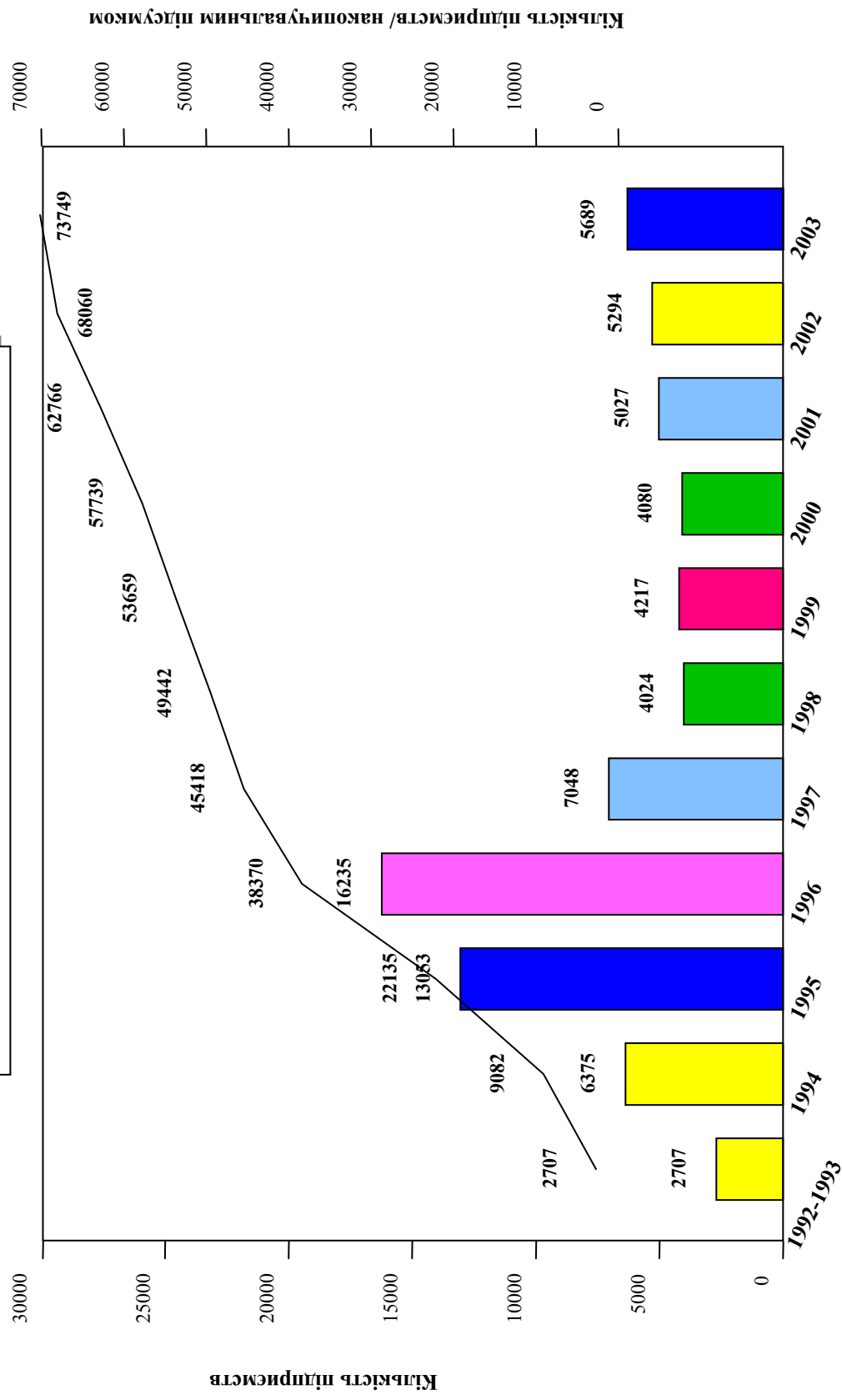
Кількість об'єктів, які змінили комунальну форму власності, за групами за 1992 - 2003 рр.

№ п/п	Відділення по областях	1992 - 2002 рр.						2003 рік						1992 - 2003 рр.					
		в тому числі						в тому числі						в тому числі					
		Всього	А	БВГ	Д	Е	Ж	Всього	А	БГ	Д	Е	Ж	Всього	А	БВГ	Д	Е	Ж
1	Вінницький	1362	1277	50	30	2	3	26	0	0	0	0	0	1388	1303	50	30	2	3
2	Волинський	1444	1299	68	39	1	37	88	0	0	0	0	1532	1387	68	39	1	37	
3	Дніпропетровський	4290	4068	209	11	1	1	260	0	1	0	1	4550	4326	209	12	1	2	
4	Донецький	5561	5354	151	45	4	7	558	0	8	0	1	6119	5903	151	53	4	8	
5	Житомирський	1188	1036	145	5	0	2	59	0	1	0	2	1247	1092	145	6	0	4	
6	Закарпатський	1799	1731	27	29	1	11	104	0	6	1	1	1903	1827	27	35	2	12	
7	Запорізький	2208	2120	76	2	9	1	279	0	2	0	0	2487	2397	76	4	9	1	
8	Ів.-Франківський	2405	2290	49	44	6	16	275	0	7	0	2	2680	2556	49	51	6	18	
9	Київський	1626	1506	72	28	5	15	85	0	3	1	1	1711	1586	72	31	6	16	
10	Кіровоградський	1182	1124	20	34	3	1	68	0	1	1	0	1250	1190	20	35	4	1	
11	Луганський	2378	2189	145	32	9	3	122	0	2	0	0	2500	2309	145	34	9	3	
12	Львівський	7073	6848	89	41	61	34	543	0	8	0	9	7616	7374	89	49	61	43	
13	Миколаївський	1521	1348	133	21	11	8	125	0	2	0	1	1646	1470	133	23	11	9	
14	Одеський	2681	2490	109	58	16	8	122	0	0	2	2	2803	2608	109	58	18	10	
15	Полтавський	1589	1485	64	31	6	3	80	0	1	0	0	1669	1564	64	32	6	3	
16	Рівненський	1076	1031	31	7	1	6	60	0	0	0	0	1136	1091	31	7	1	6	
17	Сумський	1396	1349	30	11	0	6	77	0	1	0	0	1473	1425	30	12	0	6	
18	Тернопільський	1685	1634	11	9	3	28	128	0	2	0	0	1813	1760	11	11	3	28	
19	Харківський	3354	3194	125	25	8	2	353	0	4	0	3	3707	3540	125	29	8	5	
20	Херсонський	1170	890	243	28	0	9	69	0	3	0	1	1239	955	243	31	0	10	
21	Хмельницький	1438	1332	83	17	1	5	50	0	0	0	0	1488	1382	83	17	1	5	
22	Черкаський	1180	1036	102	23	9	10	61	47	1	6	4	1241	1083	103	29	13	13	
23	Чернівецький	1436	1391	4	32	1	8	113	0	0	0	1	1549	1503	4	32	1	9	
24	Чернігівський	839	712	114	7	2	4	27	0	0	0	0	866	739	114	7	2	4	
25	м. Києву	5520	5230	184	45	54	7	699	0	3	3	1	6219	5922	184	48	57	8	
26	м. Севастополі	268	248	18	2	0	0	1	1	0	0	0	269	249	18	2	0	0	
27	АР Крим	3738	3183	321	140	49	45	395	362	1	14	9	4133	3545	322	154	58	54	
Всього		61407	57395	2673	796	263	280	4827	4691	2	75	21	38	66234	62086	2675	871	284	318

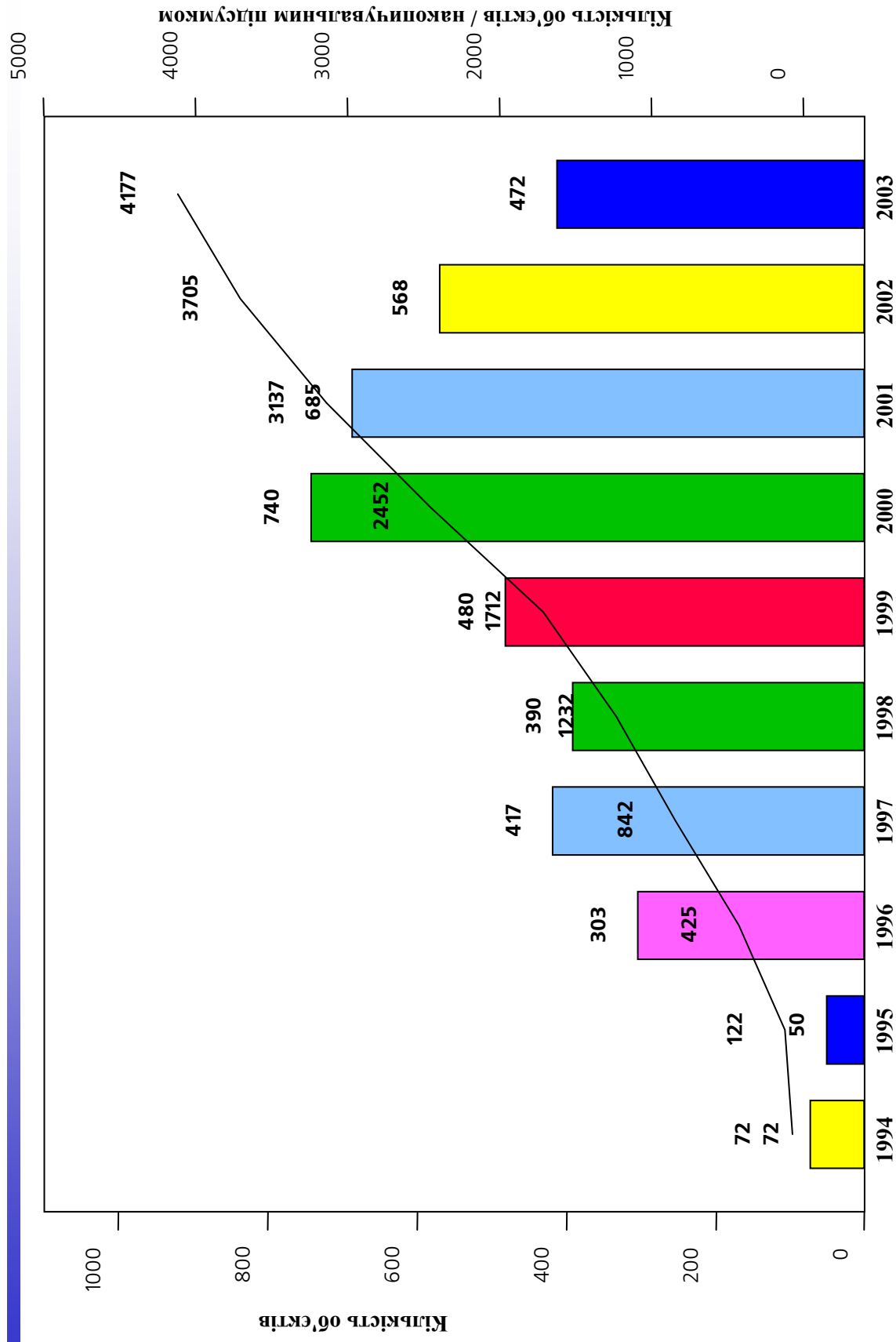
Додаток 4

Кількість приватизованих об'єктів малої приватизації

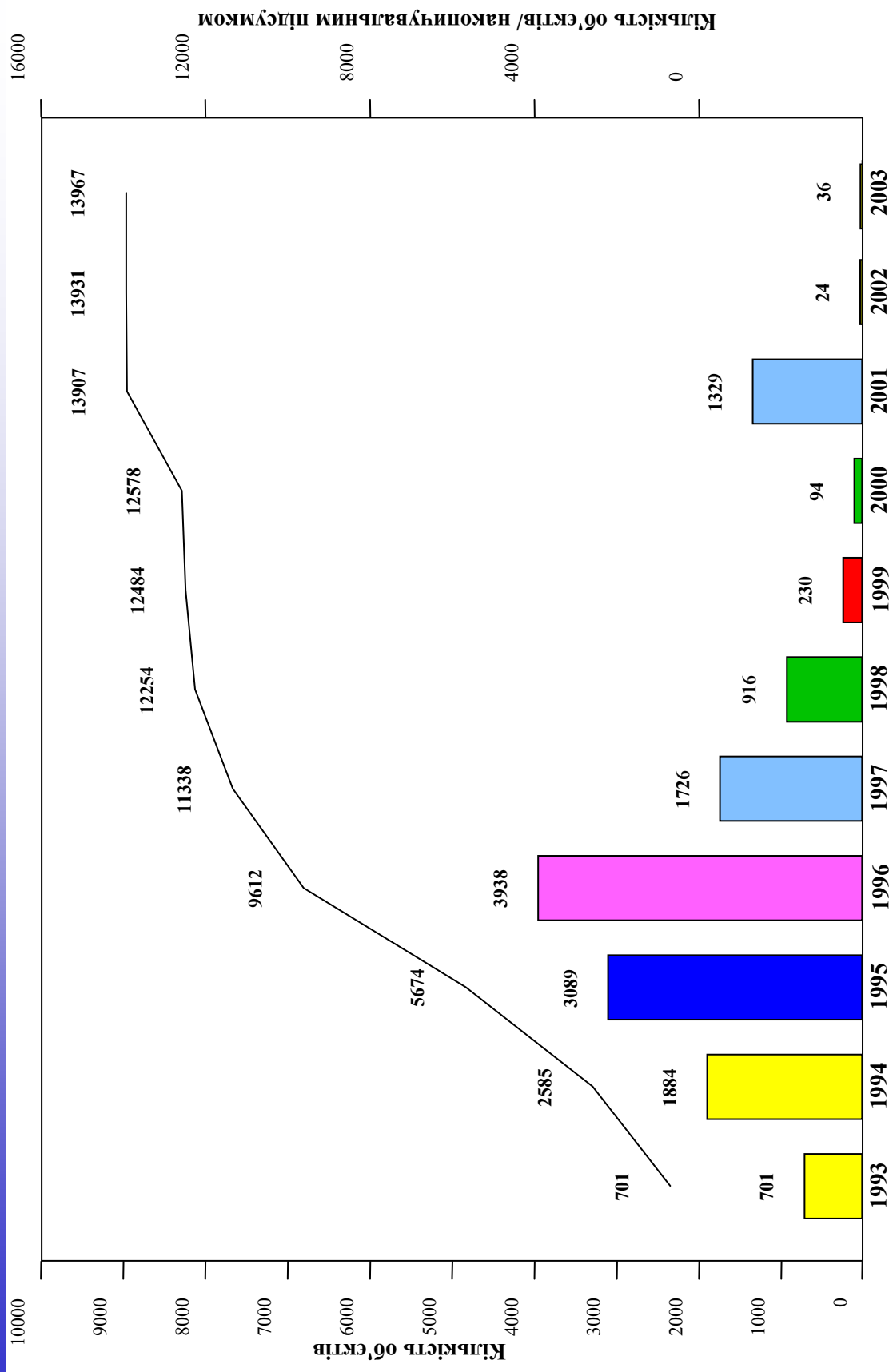
В процесі малої приватизації **73749** об'єктів змінили форму власності, в тому числі з 1 січня 1995 року - **64667**

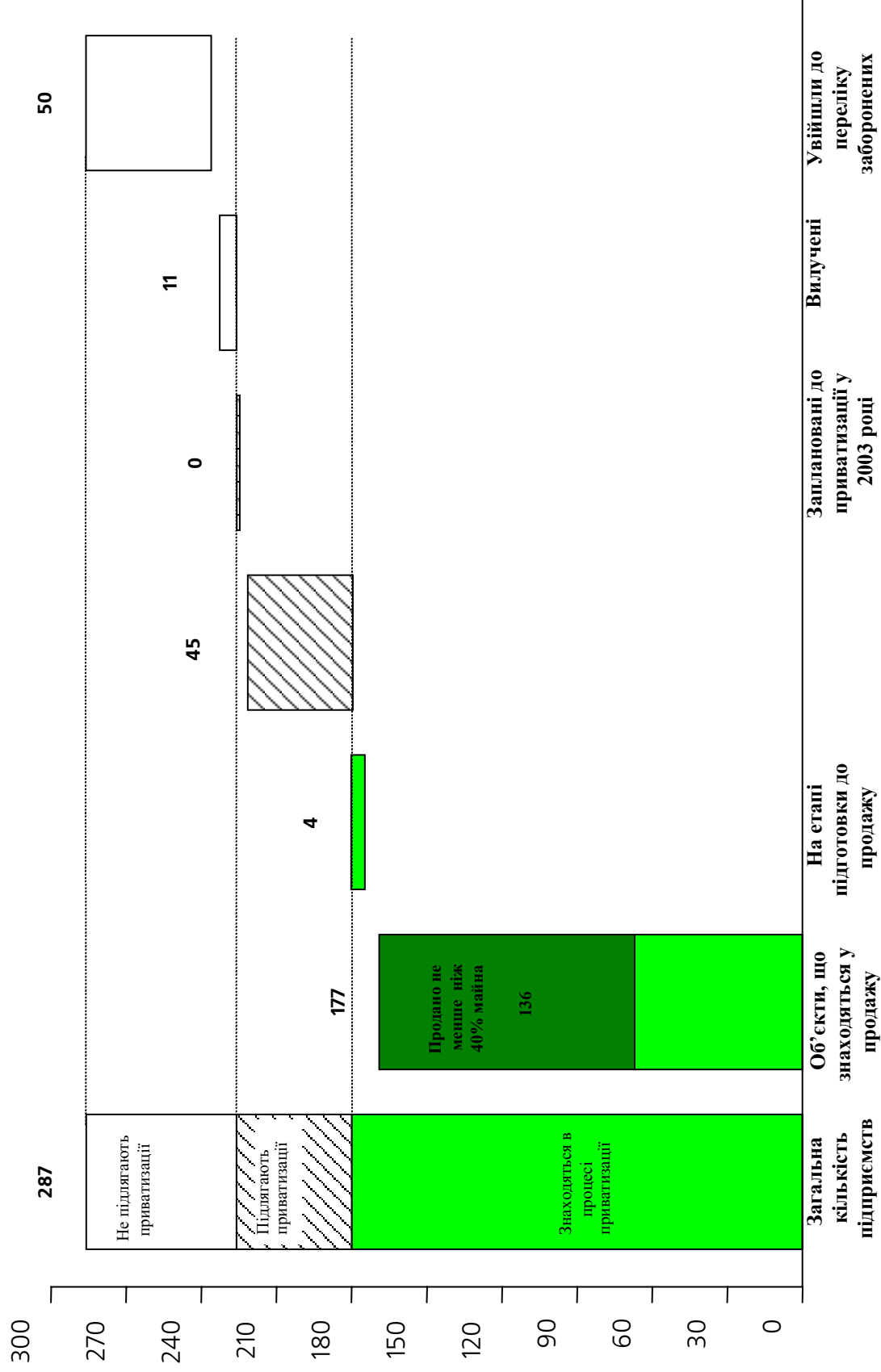
Додаток 5
Кількість приватизованих об'єктів незавершеного будівництва

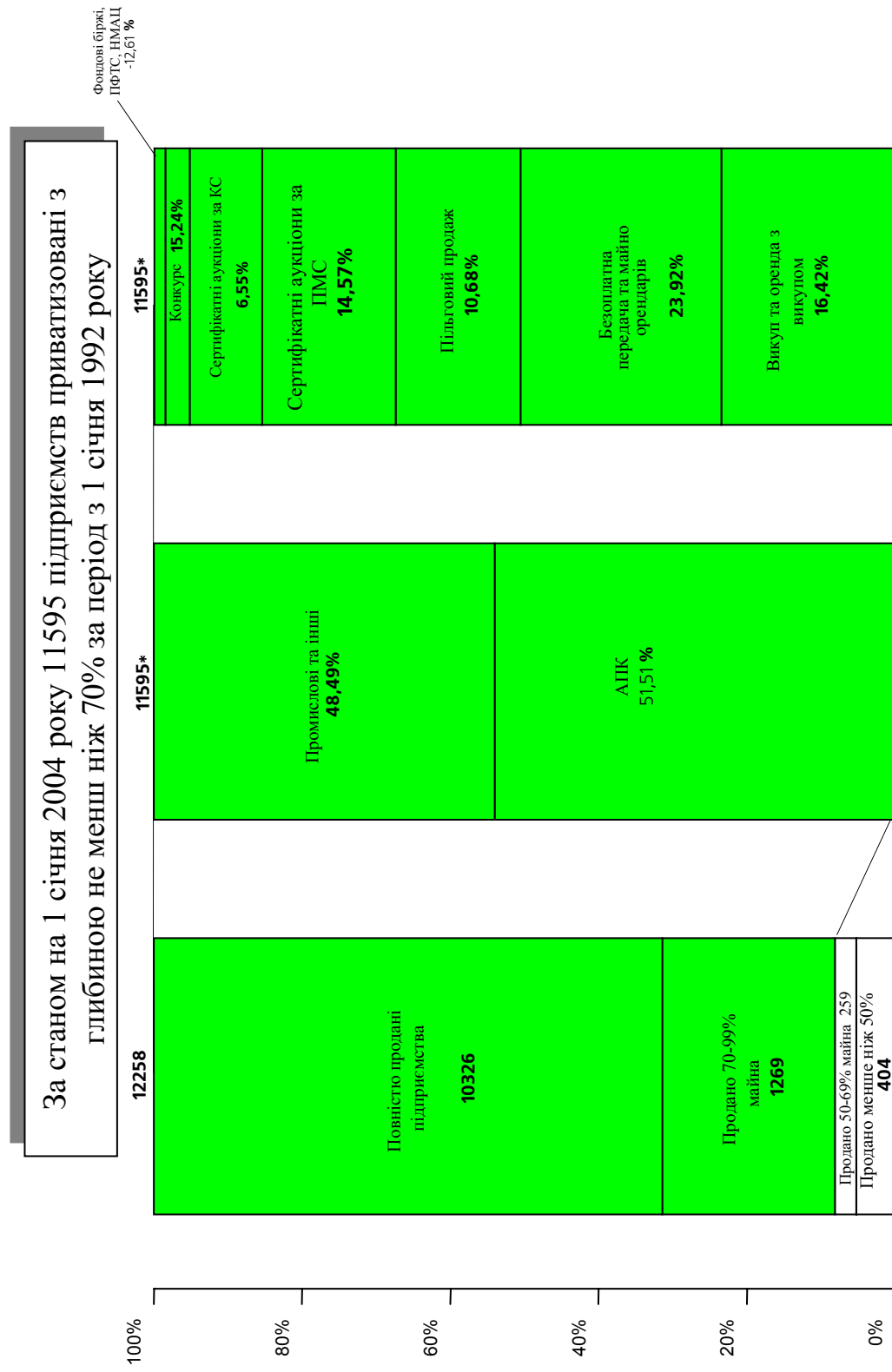
Додаток 6 Кількість об'єктів незавершеного будівництва, що увійшли до статутних фондів приватних підприємств

Додаток 7
Приватизація державних підприємств з вартістю основних фондів більш ніж 170 млн. грн.

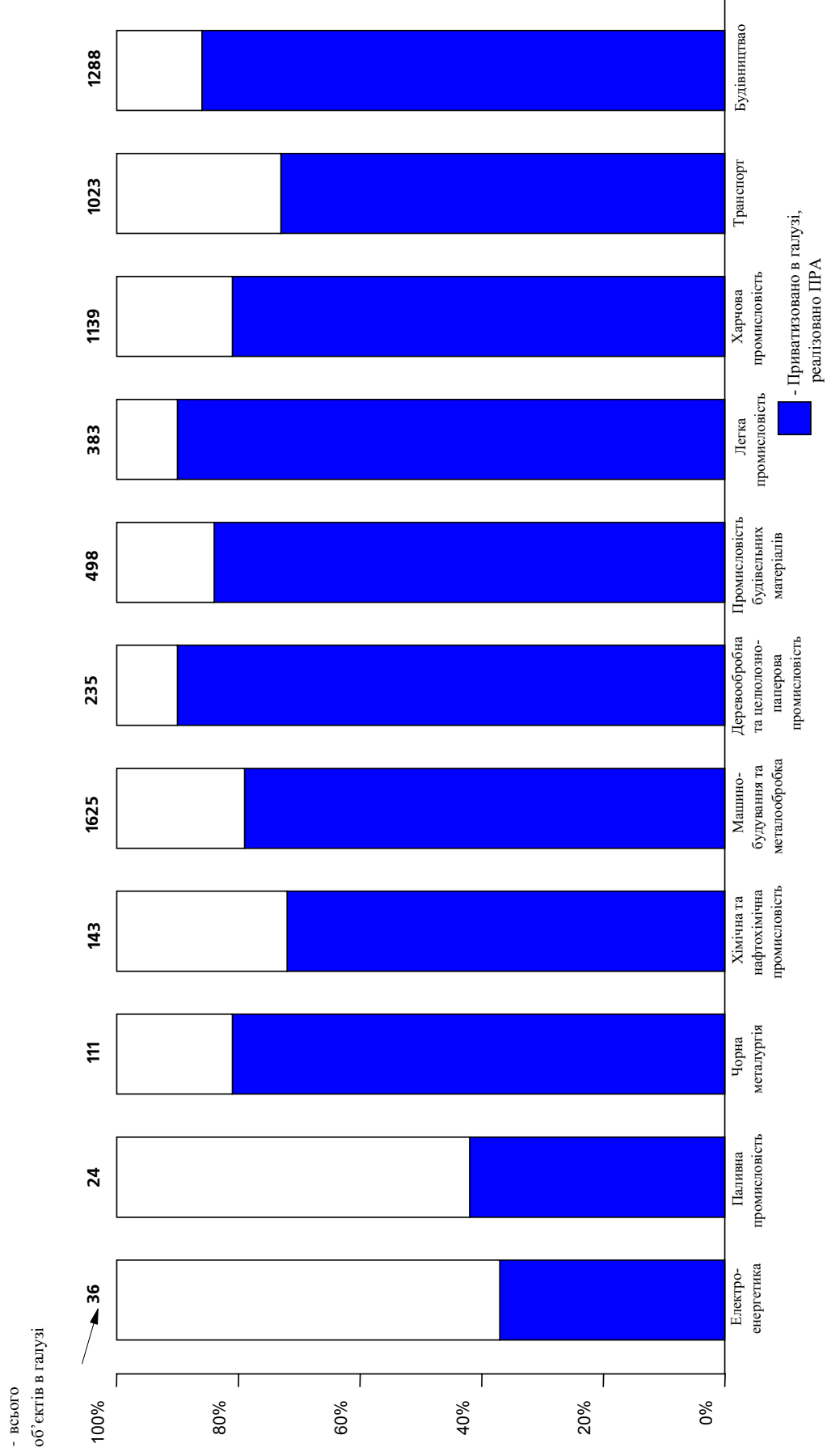

Додаток 8 Хід продажу середніх та великих підприємств

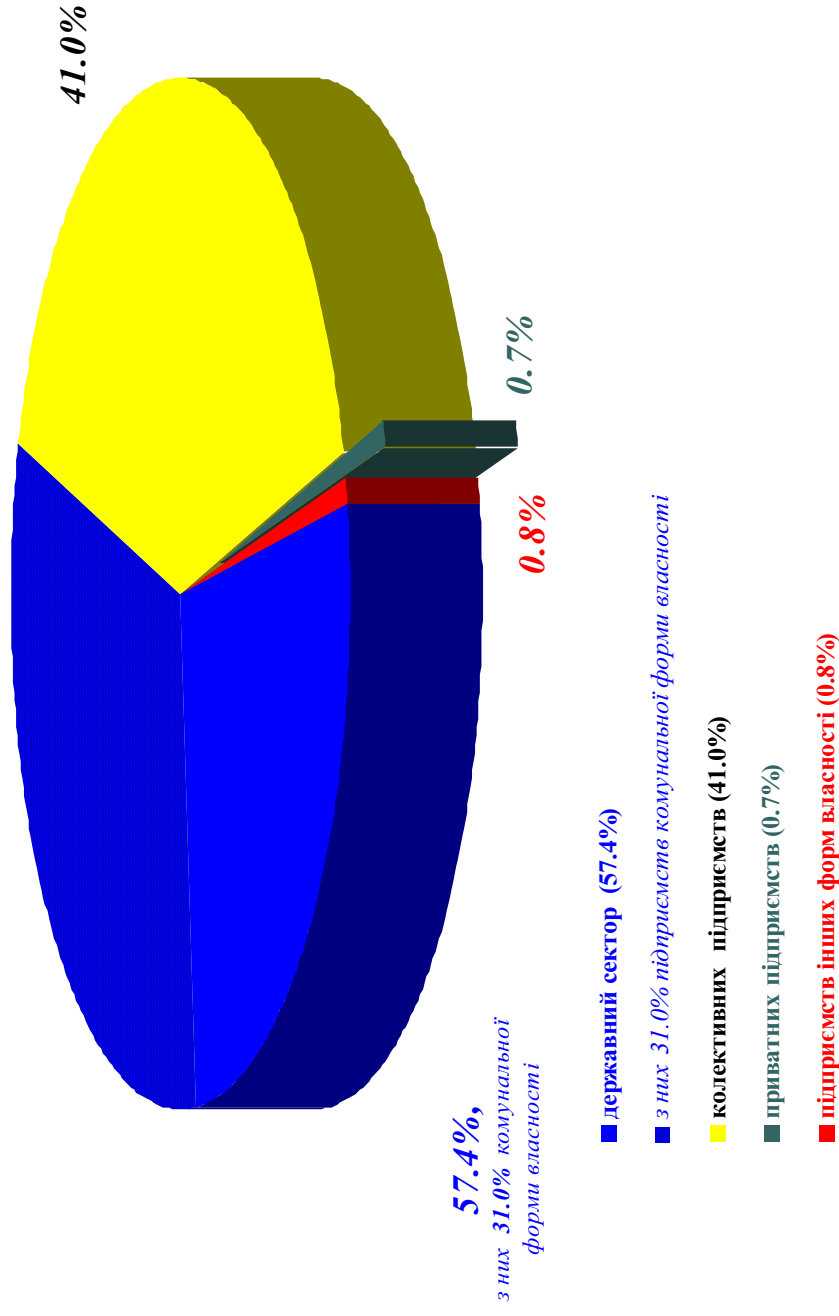
Фондові біржі,
ПФТС, ІМАЦ
-12,61%

Додаток 9 Хід приватизації в основних галузях економіки гр. Б, В, Г (у відсотках)

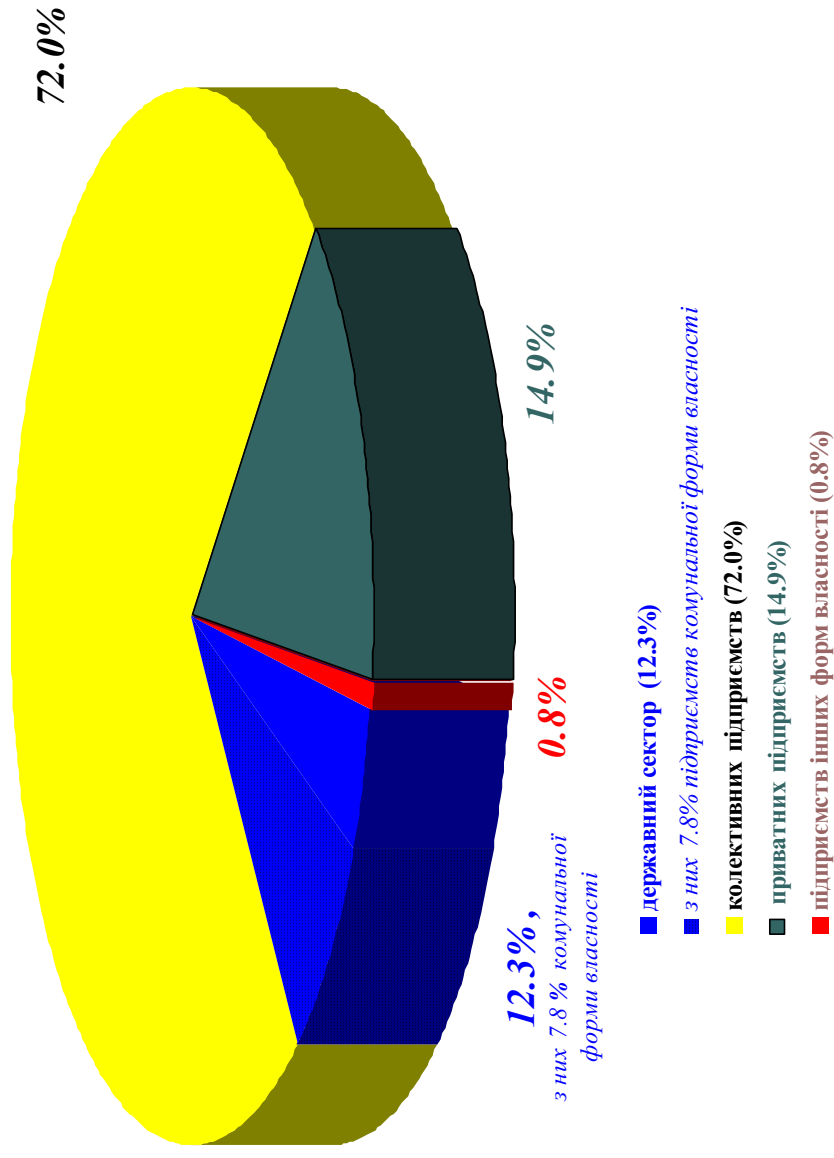
Додаток 10

Розподіл вартості основних засобів (залишкова вартість) підприємств України за формами власності (станом на 01.10.03)

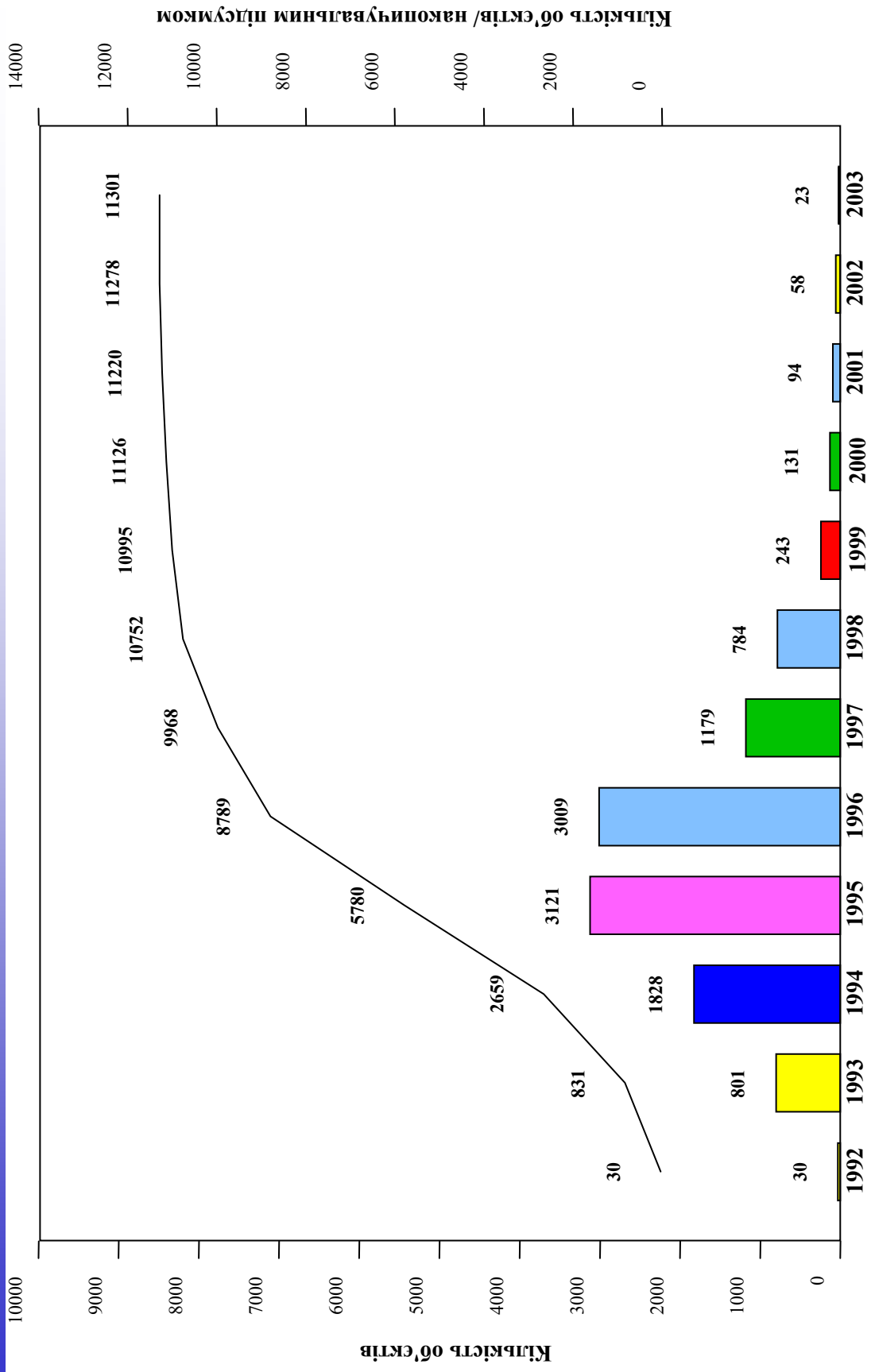
(за даними статистичного бюлетеня за 9 місяців 2003 року "Основні показники роботи підприємств окремих галузей економіки України різних форм власності" по підприємствах, які звітували по фінансовій звітності)

Додаток 11
Розподіл підприємств України за формами власності (станом на 01.10.03)

(за даними статистичного бюлетеня за 9 місяців 2003 року “Основні показники роботи підприємств окремих галузей економіки України різних форм власності” по підприємствах, які звітували по фінансовій звітності)

Додаток 12
Створення акціонерних товариств (об'єктів груп Б, В, Г) у 1992-2003 рр.

Перелік підприємств, по яких у 2003 році здійснювався аналіз фінансового стану відповідно до вимог Державної програми приватизації на 2000-2002 роки		
№ п/п	Назва підприємства	Висновок щодо фінансового стану підприємства
до п.21 ДПП		
1	Прилуцький орендний завод "Пожмашина" /гр.Г/ (Чернігівська область)	задовільний стан
2	ВАТ "Новгородський машинобудівний завод"(гр.Г) (Донецька область)	незадовільний стан
3	ВАТ "Червоний металіст" /гр.В/ (Сумська область)	задовільний стан
4	Івано-Франківське державне комерційно-виробниче підприємство "Залізничник" /гр.В/	задовільний стан
5	Коростенське торговельно-виробниче підприємство робітничого постачання "Залізничник"/гр.В/	задовільний стан
6	ВАТ "Донецький проектно-конструкторський технологічний інститут" /гр.В/	можна визнати задовільним
7	ДВАТ "Шахта "Новодзержинська" /гр.В/ (Донецька область)	незадовільний
8	ДВАТ "Шахта ім.Гайового" /гр.Г/ (Донецька область)	незадовільний
9	ДВАТ "Шахта "Надія" /гр. В/ (Львівська область)	незадовільний
10	ВАТ "Антрацитівське управління з ремонту та наладки ГШУ" /гр.В/ (Луганська область)	можна визнати задовільним
до п.24 ДПП		
1	ВАТ "Електровимірювач" (м.Житомир) /гр.В/	задовільний стан, але діяльність збиткова
2	ВАТ "Гравітон"/гр.В/ (Чернівецька область)	незадовільний стан
3	ВАТ Холдингова компанія "Краян" /гр. Г / (Одеська область)	можна визнати задовільним
4	ВАТ "Лисичанський завод гумових технічних виробів" /гр.Г/ (Луганська область)	незадовільний стан
5	ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" /гр.Г/	можна визнати незадовільним
6	ВАТ "Тернопільський радіозавод "Оріон"/гр.В/	можна визнати задовільним
7	ВАТ "Рівнерадіозавод" (гр.Г)	можна визнати задовільним
8	ВАТ "Кам`янець-Подільський завод "Електрон" /гр.В/ (Хмельницька область)	можна визнати задовільним
Інші		
1	ВАТ "Нікопольський завод феросплавів" /гр.Г/ (Дніпропетровська область)	задовільний стан
2	ЛДА "Луганські авіалінії" (гр.В) (м. Луганськ)	незадовільний стан

Перелік підприємств, по яких проведено аналіз фінансового стану за спрощеною схемою з метою визначення доцільності приватизації

№ п/п	Назва підприємства	Висновок
Міністерство палива та енергетики України		
1.	ВАТ "Новгородський машинобудівний завод"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано провести передприватизаційну підготовку.
Міністерство промислової політики України		
2.	Севєродонецький державний науково-дослідний і конструкторський інститут хімічного машинобудування	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
3.	ВАТ "Ясинівський коксохімічний завод"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
4.	ВАТ "Алчевський коксохімічний завод"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
5.	ВАТ "Нікопольський завод феросплавів"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
Міністерство транспорту України		
6.	Коростенське торговельно-виробниче підприємство робітничого постачання "Залізничник"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
7.	Івано-Франківське державне комерційно-виробниче підприємство "Залізничник"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
8.	Державне підприємство "Сільськогосподарське виробництво "Дружба"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
9.	ВАТ "Алчевське АТП 10967"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
10.	ВАТ "Краснолуцьке АТП 10969"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
11.	ВАТ "Луганське АТП 10955"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
12.	ВАТ "Брянківське АТП 10963"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
13.	ВАТ "Біловодське АТП 10929"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
14.	ВАТ "Покровське АТП 10930"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
15.	ВАТ "Попаснянське АТП 10921"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
16.	ВАТ "Кремінське АТП 10910"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
17.	ВАТ "Алчевське АТП 10915"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
18.	ВАТ "Ровеньківське АТП 10912"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.

19.	ВАТ "Первомайське АТП 10971"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
20.	ВАТ "Шепетівське АТП 16307"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
21.	ВАТ "Красилівське АТП 16841"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
22.	ВАТ "Старосинявське АТП 16850"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
23.	ВАТ "Камянець-Подільське АТП 6808"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
24.	ВАТ "Віньковецьке АТП 16848"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано реструктуризувати.
25.	ВАТ "Дунаєвецьке АТП 16839"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
Міністерство аграрної політики України		
26.	Рибне господарство "Більшівці"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
27.	Баришівський завод по виробництву м'ясо-кісткового борошна "Ветсанзавод"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
28.	Державне сільськогосподарське підприємство "Червоний Хутір"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано провести передприватизаційну підготовку.
29.	Державне сільськогосподарське підприємство ім. А.С.Макаренка	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано провести передприватизаційну підготовку.
30.	Західний державний регіональний науково-виробничий селекційно-технологічний центр по конярству "Західплемконецентр"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
31.	Державне сільськогосподарське підприємство "Заповіт"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано провести передприватизаційну підготовку.
32.	Державне сільськогосподарське підприємство ім. Леся Курбаса	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано провести передприватизаційну підготовку.
33.	Державне сільськогосподарське підприємство "Оберіг"	Фінансовий стан незадовільний. За результатами аналізу рекомендовано провести передприватизаційну підготовку.
34.	Новгород-Сіверська рибоводно-меліоративна станція	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.
35.	Державний м'ясо-молочний комплекс "Сіверський"	Фінансовий стан задовільний. За результатами аналізу рекомендовано приватизувати.

Перелік підприємств, по яких здійснюється забезпечення продажу пакетів акцій, що не були продані після 2-3-кратних оголошень конкурсів у 2003 році

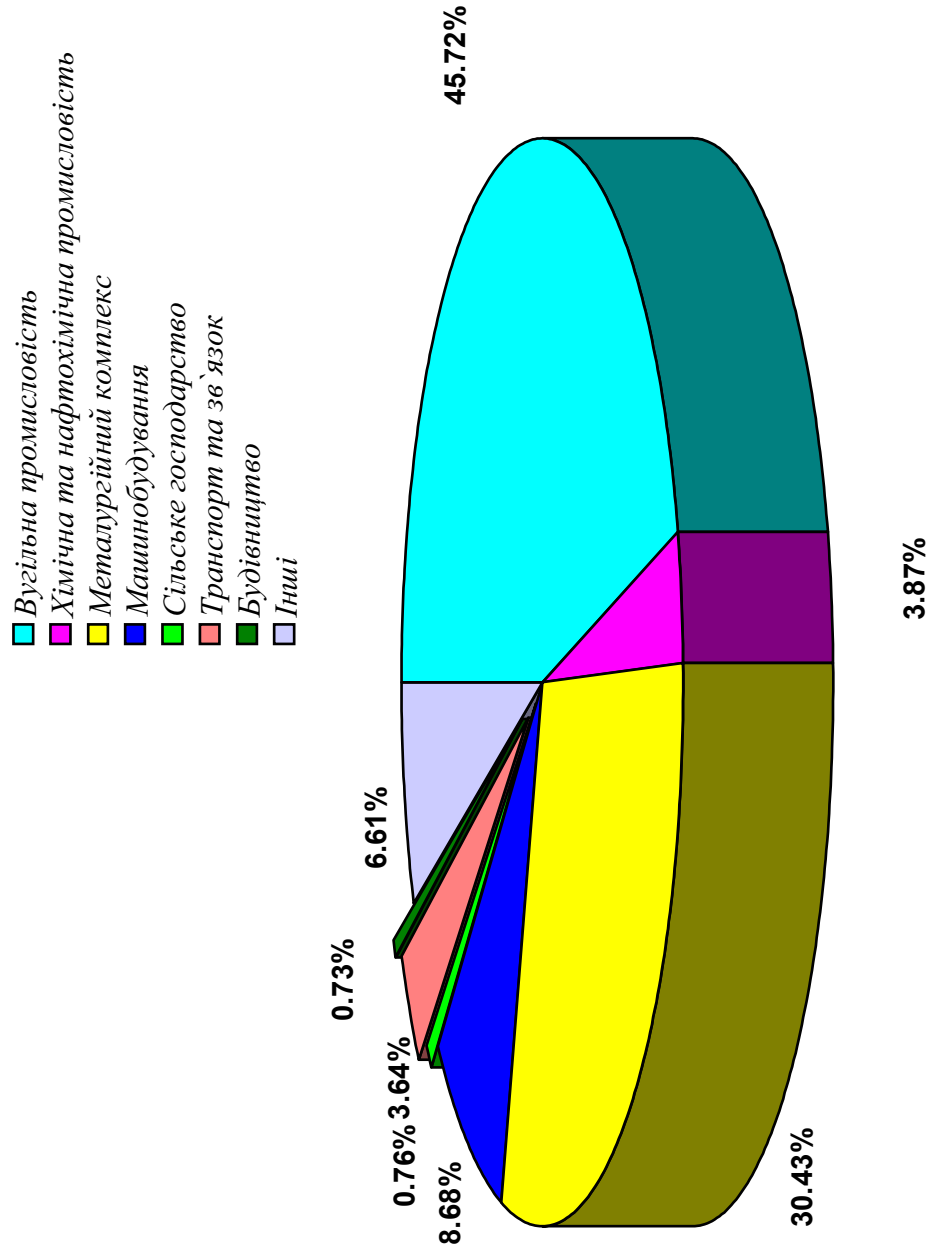
№ п/п	Назва підприємства	Висновки щодо фінансового стану
1	ВАТ "Лисичанський завод гумових технічних виробів" /гр.Г/ (Луганська область)	незадовільний
2	ВАТ "Завод дероворізального інструменту "Мотор"/гр.В/ (Хмельницька область)	задовільний
3	Ват "Національні Авіалінії України" /гр. В/	незадовільний
4	ВАТ "Дніпропетровський завод електротехнічного обладнання" /гр.В/	задовільний
5	ВАТ "Харківський завод електротехнічного обладнання" /гр.В/	задовільний
6	ВАТ "Пульсар" /грГ/ (Хмельницька область)	задовільний
7	ВАТ "Акціонерна компанія "Свема" /гр. Г/ (Сумська область)	незадовільний
8	ВАТ "Трест "Луганськвуглеавтоматика" (гр.В)	задовільний
9	ВАТ "Нікопольський Південнотрубний завод" /гр.Г/ (Дніпропетровська область)	незадовільний
10	ВАТ "Львівський науково-дослідний інститут факсимільно-телефонної апаратури" /гр.В/ (Львівська область)	незадовільний
11	ВАТ "Рівненська авіакомпанія "Універсал-Авіа" /гр.Г/ (Рівненська обл.)	задовільний
12	ВАТ "Авіаційне підприємство спеціального призначення "Меридіан" (м.Полтава) /гр.Г/	незадовільний
13	ВАТ "Нікопольський Південнотрубний завод" /гр.Г/ (Дніпропетровська область)	незадовільний

Кількість об'єктів, які змінили форму власності за 2003 рік, за видами економічної діяльності

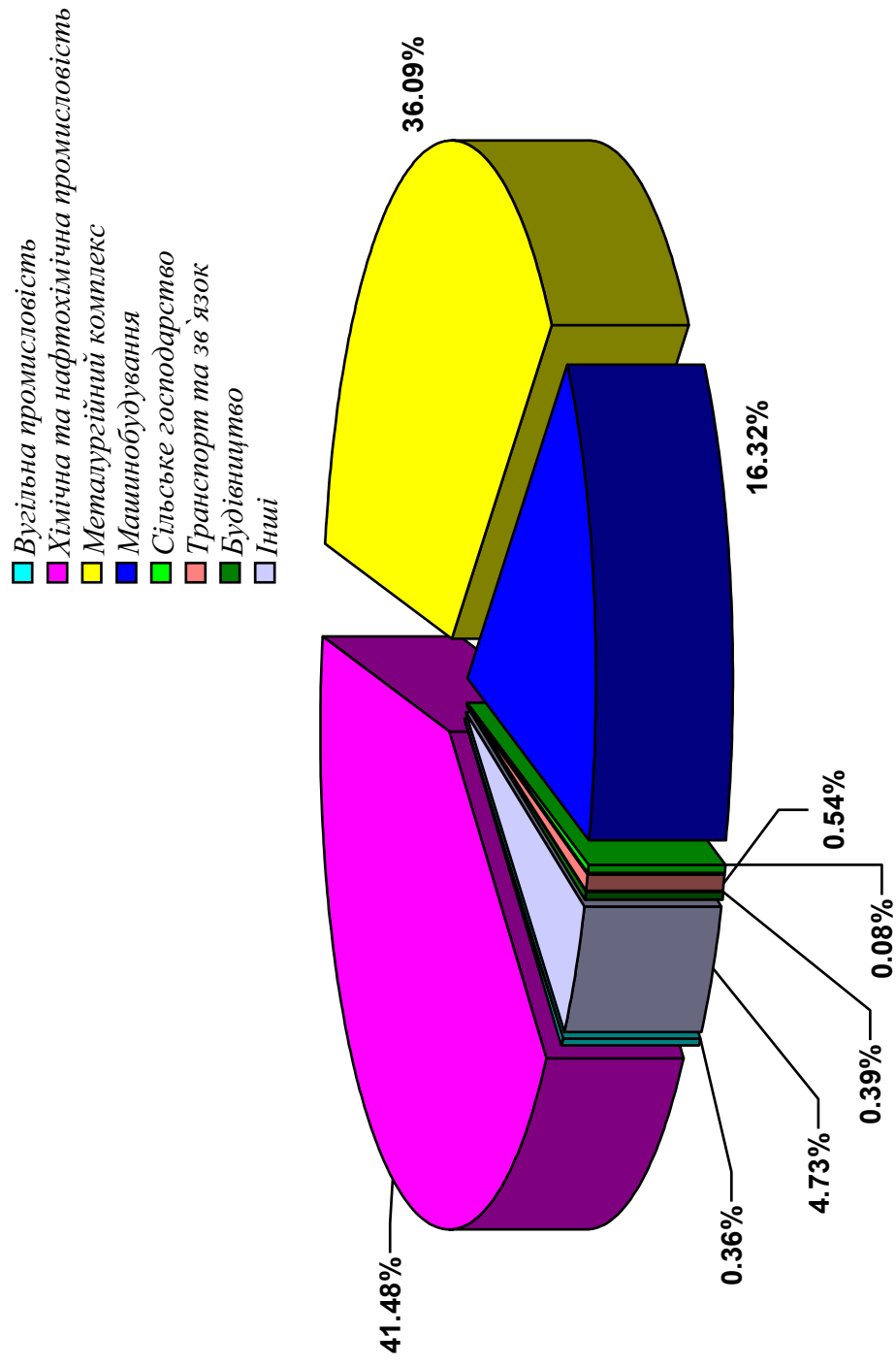
(за даними Держкомстату)

	Всього одиниць	У % від загальної
В цілому по економіці	6552	100,0
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	43	0,6
Рибне господарство	4	0,1
Промисловість	371	5,7
у тому числі:		
добувна промисловість	11	0,2
обробна промисловість	314	4,8
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	46	0,7
Будівництво	120	1,8
Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з їх ремонту	2565	39,1
у тому числі:		
торгівля транспортними засобами та їх ремонт	66	1,0
оптова торгівля і посередництво в торгівлі	485	7,4
роздрібна торгівля побутовими товарами та їх ремонт	2014	30,7
Готелі і ресторани	525	8,0
Транспорт та зв'язок	135	2,1
Фінансова діяльність	112	1,7
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги користувачам	1365	20,8
Державне управління	30	0,5
Освіта	78	1,2
Охорона здоров'я та соціальна допомога	127	1,9
Колективні, громадські та особисті послуги	601	9,2
Окремі об'єкти незавершеного будівництва	476	7,3

Пропозиції щодо продажу пакетів акцій ВАТ у 2003 році за окремими галузями
народного господарства

Додаток 18
Результати щодо продажу пакетів акцій ВАТ у 2003 році за окремими галузями
народного господарства

Довідка
про надходження та використання коштів одержавних від
приватизації державного майна за 2003 рік

тис.грн.

Надходження та використання коштів	Усього
Залишок коштів на початок звітного періоду	4960,70
у тому числі кошти, які згідно Ухвали Господарського суду знаходяться на рахунку Фонду	895,7
Надійшло коштів - усього	2175651,30
в тому числі :	
1. Від приватизації державного майна	2175107,00
від приватизації державного майна (крім об'єктів, для яких передбачено окремий розподіл) та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації та кредитуванням підприємств	2131515,00
в тому числі :	
<i>надходження, безпосередньо пов'язані з процесом приватизації та кредитуванням підприємств</i>	<i>1472,40</i>
від приватизації об'єктів незавершеного будівництва, що споруджувалися відповідно до Чорнобильської будівельної програми	886,80
від продажу акцій ВАТ за переліком, визначеним КМУ для ліквідації наслідків аварії на очисних спорудах міста Харкова	42705,20
2. Інші	544,30
Використано коштів - усього	2174414,30
у тому числі :	
1. Перераховано на фінансування загального фонду Державного бюджету від приватизації державного майна (крім об'єктів для яких передбачено окремий розподіл) та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації та кредитуванням підприємств	2015710,80
2. Перераховано до спеціального фонду Державного бюджету - усього	157548,30
з них на :	
державні капітальні вкладення на пускових об'єктах Чорнобильської будівельної програми	805,60
субвенцію з державного бюджету міському бюджету м.Харкова на ліквідацію наслідків аварії на очисних спорудах міста Харкова	32028,90
здійснення заходів з реалізації Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні	50000,00
заходи пов'язані з проведенням приватизації державного майна	74713,80
3. Інші витрати	1155,20
Залишок коштів на кінець звітного періоду	6197,70
у тому числі кошти, які згідно Ухвали Господарського суду знаходяться на рахунку Фонду	895,70

Д О В І Д К А

про надходження та використання коштів, спрямованих
на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна
за січень-грудень 2003 р.

Залишок коштів на початок звітного періоду 1007,2 тис.грн.

Перераховано до спеціального фонду Державного
бюджету України на заходи, пов'язані з
проведенням приватизації державного майна 74713,8 тис.грн.

Напрями використання	Розподіл коштів відповідно до п.126 ДПП на 2000-2002 роки		фактично використано		Відхилення від встановленого розподілу (+ перевитрати; - економія) тис.грн.
	%	тис.грн.	%	тис.грн.	
1	2	3	4	5	6

**Розрахунок витрат, спрямованих на заходи,
пов'язані з проведенням приватизації:**

Створення і функціонування єдиної комп'ютерної мережі державних органів приватизації, придбання обчислювальної техніки, засобів зв'язку, оргтехніки, програмної продукції	2,7	2 044,47	6,79	5 143,1	3 098,63
Оплата послуг НМАЦ, пов'язаних із завершенням сертифікатної приватизації, проведенням грошових аукціонів, послуг інших сторонніх осіб та організацій, залучених до роботи, пов'язаною з передприватизаційною підготовкою, реструктуризацією, приватизацією, юридичних послуг, послуг зберігачів, уповноважених осіб при розміщенні акцій на міжнародних ринках шляхом випуску депозитарних розписок	17	12 872,57	23,72	17962,2	5 089,63
Оплата послуг радників (уповноважених осіб) при підготовці до продажу пакетів акцій на конкурсах, відкритих торгах (тендерах) - повернення запозичених коштів відповідно до Розпорядження КМУ від 11.04.02 № 194-р	46,2	34 983,10	13,24	10025,9	-24 957,20
Проведення інформаційно-пропагандистської та рекламної діяльності з проведення індивідуальної приватизації, висвітлення приватизаційних процесів в Україні у засобах масової інформації, підтримка сторінки Фонду в Інтернет	6,8	5 149,03	6,36	4816,0	-333,03
Оплата господарських витрат та господарсько-договірних робіт (видатки на зв'язок, утримання та оренду транспорту, оренду приміщень, в яких розташовані органи приватизації, придбання інформаційно - довідкової та передплатної літератури, науково - технічне опрацювання документації, канцелярські видатки, оплата ремонту приміщень, оплата комунальних послуг, витрат на відрядження, оплата представницьких витрат, транспорту, обладнання та інвентарю)	17,6	13 326,90	17,90	13552,6	225,70
Матеріальне заохочення працівників державних органів приватизації, соціально-побутове забезпечення	6,6	4 997,59	9,78	7405,4	2 407,81

Напрями використання	Розподіл коштів відповідно до п.126 ДПП на 2000-2002 роки		фактично використано		Відхилення від встановленого розподілу (+ перевитрати; - економія)
	%	тис.грн.	%	тис.грн.	тис.грн.
1	2	3	4	5	6

Фінансування витрат, пов'язаних із забезпеченням міжнародної діяльності у сфері приватизації, в тому числі розрахунки за борговими зобов'язаннями	0,1	75,72	0,22	167,1	91,38
Видання Державного інформаційного бюлетеня "Про приватизацію"	1	757,21	1,10	829,8	72,59
Навчання кадрів органів приватизації, менеджменту підприємств, що приватизуються, та осіб, уповноважених управляти державними корпоративними правами	2	1 514,42	2,08	1576,8	62,38
Усього:	100	75 721,00	81,2	61 478,90	-14 242,10